

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AYLIK EDEBİYAT
VE DÜŞÜN DERGİSİ

eski, gerçekte hiç eskimeyendir / MELİH CEVDET ANDAY

BROY

KASIM 2001

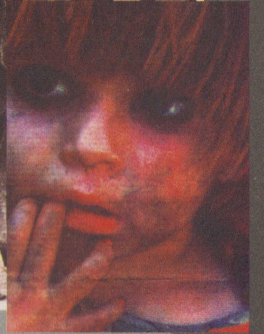
1.000 TL
0,000 (kdv dahil)

Yalnız Sıcak Savaşa Değil

Soğuk Savaş da Hayır!

insan!
ufalanıyorsun

ÜSTÜN AKMEN ERDOĞAN ALKAN NALAN BARBAROSOĞLU ZÜHTÜ BAYAR CENGİZ BEKTAŞ
WILLIAM BLAKE DEMİRTAŞ CEYHUN HALDUN ÇUBUKÇU EŞREF DENİZHAN RUHİ EFE FURUĞ
FEHRUZAD ERHAN GÖKGÜCÜ KAĞAN GÜNER MUAMMER KETENÇOĞLU YALÇIN KÜÇÜK
HASAN ALİ MIZRAP KAŞAUBİY MİZİEV AHMET NECDET SEYYİT NEZİR YILMAZ ONAY BORIS
PASTERNAK YÜKSEL PAZARKAYA SEMİH POROY JALE SANCAK ALİN TAŞÇIYAN ENGİN
TURGUT RECEP USTA MECİT ÜNAL VENİSELOS ÖNER YAĞCI YASEMİN YAZICI UĞUR YÜCEL

DEMİRTAŞ CEYHUN

“Ben bir NATO subayı idim”

Kovboydan Rest: “West and the rest!”

Soğuk Savaşın Edebiyata İzdüşümü

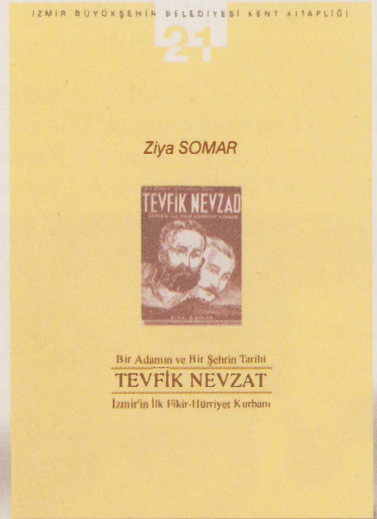
Afgan Halk Ezgileri

Küresel Karartmaya Prometheus Ateşi

Ama... evet, sevinmiş bir ama daha: Yazarlarımızın böylesine eski tutkunu, böylesine yüklü olduklarını tartamadık, sessizliği doğru okuyamadık —çoş-kumuzdan besbelli; bu nedenle daha önce adlarını duyurduğumuz pek çok arkadaşımızın şiir, öykü ve yazılarını, soruşturma yanıtlarının bir bölümünü gelecek sayıya erteleedik. Bu sürc-i yayımlarımız başlasana!

Kentin Belleğince Yolculuk...

- Mübahat S. KÜTÜKOĞLU
- *İzmir Tarihinden Kesitler*
- XV ve XVI. Asırlarda İzmir
Kazasının Sosyal ve İktisadi Yapısı
- Olaf YARANGA
Çeviri: Gürhan TÜMER
XIX. yy.'ın İlk Yarısında Fransız
Gezinlerin Anlatımlarında İzmir
- Cevat SAMİ-Hüseyin HÜSNÜ Beyler
Sadeleştiren: Erkan SERÇE
İzmir 1905
- Emel KAYIN
İzmir Oteller Tarihi
- Ekrem AKURGAL
Ege / Batı Uygarlığının Doğduğu Yer
- Uluslararası Amerikan Koleji Arş. Raporu
Çeviri: Aykan CANDEMİR
İzmir 1921
- İlhan PINAR
- *Hacılar, Seyyahlar, Misyonerler ve İzmir*
[Yabancıların Gözüyle Osmanlı
Döneminde İzmir - 1608-1918]
- *İzmir 1873*
Karl von Scherzer
Çeviri: İlhan Pınar
- M. Şakir ÖRS
İzmir - Sesler Yüzler Sokaklar
- Mümtaz SAĞLAM
İzmirli Ressamlar Ansiklopedisi
- A. Nedim ATILLA
- *Geçmişten Günümüze İzmir Mutsağı*
- *İzmir Posta Tarihi (1841-2001)*
- 1927-1928 İzmir Fotograf Albümü
- İzmir İktisat Kongresi
(17 Şubat-4 Mart 1923)
- Zeki ARIKAN
İzmir Basımından Seçmeler (1872-1922)
- 1923 Senesi İzmir Vilayeti İstatistiği
Yayıma Hazırlayan: Erkan SERÇE
- Ziya SOMAR
- *Yakın Çağların Fikir ve Edebiyat
Tarihimizde İzmir*
- *Bir Şehrin ve Bir Adamın Tarihi:*
Tevfik Nevzat
- İZMİR KENT KÜLTÜRÜ DERGİSİ
Sayı; 1, 2, 3, 4

Bu nedenle gerek ordumuzun, gerekse Yunan ordusunun neredeyse tamamına yakın kısmı, 1952 yı-

yazmaktadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İlinden beri *NATO*'ya bağlıdır, yani her ikisi de gerçek-te *NATO* ordusunun birimleridir. Oysa, askerlik görevi-ni Türk ordusunun subayı veya eri olarak yaptığına yürekten inanan bizler gibi, Yunanlıların da askerlik-lerini ulusal ordularında yaptıklarına yürekten inan-dıklarından galiba kesinlikle kuşku duyulmasa gerek-ir. Kısacası, 1950'lerden itibaren, *Soğuk Savaş*'ın bu *best seller*'leri benzeri sinsî psikolojik saldırılarla san-ki bir «bilinç yitimi»ne uğratarak, "*NATO aracılığıyla Soğuk Savaş'ın birer vurucu gücü (silahı) haline*" ge-tirildiğimizin farkına bile varmamışımız, gerçekten de süzölmüş (rafine) yöntemlerle kısa sürede ustaca sağ-lanmıştır, görüldüğü gibi. İşte bu yazı ile de, *Soğuk Savaş'ın best seller*'leri uyduruk anılara alaylı bir gön-dermede bulunarak, "*İtiraf ediyorum, ben de bir NATO subayı idim.*" diye, güya bu olguya dikkat çekmeye ça-lışmıştım... Meğer sesimiz kısılıvermiş sessizce... Yani, olanağı var mı?

Çünkü, tam kırk yıl boyunca farkına bile varmadan, üstelik "*silahı olarak*" yoğun biçimde yaşadığımız şu *Soğuk Savaş*'ın bilincine varabildiğimizi bugün söyleyebilmemizin olanağı var mıdır ki?..

Örneğin, sevgili **Oktay Akbal** dost bile, 25 Eylül 2001 günü, yani daha dün, *Cumhuriyet*'teki köşesinde, sanki Amerika'nın gerçekten barıştan ve demokrasiden yana olduğundan kuşkusu yokmuşçasına, *"Kırk yıl geçti aradan. ABD sürekli yanlış bir tutum izledi."*

*“Hürriyeti
Seçtim”, “Ben Bir
Komünisttim”,
“Komünist
Cehennemi”,
“Cehennemden
Geliyorum”,
“Bir KGB
Ajanının
İtirafı” vb.
gibisinden
antikomünist
uyduruk anı
kitaplarının her
gün bir yenisi
süslerdi kitapçı
vitrinlerini.*

Bağdat Paketi ile egemenliğini Ortadoğu'da yerleştirmeye çalıştı. Olmadı. Irak, Suriye, Lübnan, İsrail, Filistin, İran bir türlü barışa kavuşamadı. Bunun bir sonucu da, bu yöreleri, insanları tanımayan Amerika'dır. Amerikalılar ne zaman dünya işlerine karışmışlarsa her şeyi çok daha beter, çok daha içinden çıkılmaz hale getirmişlerdir." diyerek, bütün bunların Amerikalıların bilgisizliğinden, "tarih, coğrafya bilmelerinden" kaynaklandığını vurguladıktan sonra, 1960 yılında onbeş gazeteci arkadaşıyla birlikte çağrılı olarak götürüldükleri gezi sırasında da, Amerikalı uzmanlara "Siz Ortadoğu'yu, Türkiye'yi bilmiyorsunuz, yanlışlıklara bu yüzden düşüyorsunuz!" diyerek akıl verdiklerini yazmaktadır.

Hatta, Amerikalıların “*Mustafa Kemal'i bir asi general sanmaları*” ve Lozan Antlaşması'nı imzalamaları da, gene bilgisizliklerinden, “*Türk halkının kendini iç ve dış düşmanlardan kurtarmak için giriştiği İstiklal Savaşı'nı anlamını*” tam kavrayamamalarından kaynaklanmıştır, sevgili *Akbal*'a göre.

YENİDEN DOĞUŞ

Karanlık bir işaret olan varlığımın hepsi
seni kendinde tekrarlayarak
biteviye çiçeklenen gündeğümüne götürecektir
Ben bu işaretle sana ah çektim, ah
ben bu işaretle seni
ağaca, suya, ateşe bağladım

Yaşamak belki
bir kadının her gün filesiyle geçtiği uzun bir caddedir
yaşamak belki
bir adamın kendini astığı bir iptir
yaşamak belki okuldan dönen bir çocuktur
yaşamak belki sevişme arasında yakılan bir sigara
ya da bir yayanın şapkasını kaldırarak
bir başkasına anlamsızca gülümseyip
"Günaydın" diyen şaşkın bakışıdır

Yaşamak belki
senin gözbebeklerinde harap olan bakışımın
kapandığı andır
ve benim
onun ay algılayışıyla karanlık kavramını
karıştıracığım duygusudur

Yalnızlık ölçüsündeki bir odada
sevdalılık ölçüsündeki
gönlüm
mutluluğunun sudan sebeplerine
vazodaki çiçeklerin güzelliğinin yitişine
evimizin bahçesine diktiğin bir fidana
pencere boyunca şakıyan kuşların sesine bakıyor

Ah...
Bana düşen budur
bana düşen budur
bana düşen,
asılmış bir perdenin benden aldığı gökyüzüdür
bana düşen eski bir merdivenden aşağı inmek
ve yalnızlık içinde çürüyen bir şeye ulaşmaktır
bana düşen anılar bahçesinde hüznlenerek
dolaşmaktır
ölmekte olan bir sesin bana hüznle
"ellerini seviyorum" demesidir.

Ellerimi bahçede ekiyorum
yeşereceğim, biliyorum, biliyorum, biliyorum
kırlangıçlar mürekkepli parmaklarımın içine
yumurta bırakacaklar

furuğ
fehruzad

Bir küpe gibi asıyorum
iki çift kırmızı kirazı
tırnaklarıma yıldız çiçeğinin yapraklarını
yapıştırıyorum

Çocukları bana âşık
bir sokak var orada, hâlâ
dağınık saçları, ince boyunları, zayıf bacaklarıyla
bir gece rüzgârın kendisiyle götürdüğü
bir kızın saf gülümseyişini düşünüyorlar

Kalbimin çocukluğumun mahallelerinden
gizlediği bir sokak var

Zamanın kısır çizgisini dölleyen oylumun
zaman çizgisindeki bir alan yolculuğu,
bir aynanın yansımasından çarpan
oylumun bilinçli görüntüsüne,
tıpkı birisinin ölmesine
birisinin kalmasına benzer

Hiçbir avcı bir çukura dökülen küçük bir
nehirde inci bulamaz

Ben
Okyanusta yaşayan
yüreğini neyinin küçük ağzında
ağır ağır çalan
kederli küçük bir peri tanıyorum
gecenin öpüşüyle ölüp
sabahın bir öpüşüyle yeniden doğan
kederli küçük bir peri.

KIRMIZI GÜL

Kırmızı gül
Kırmızı gül
Kırmızı gül

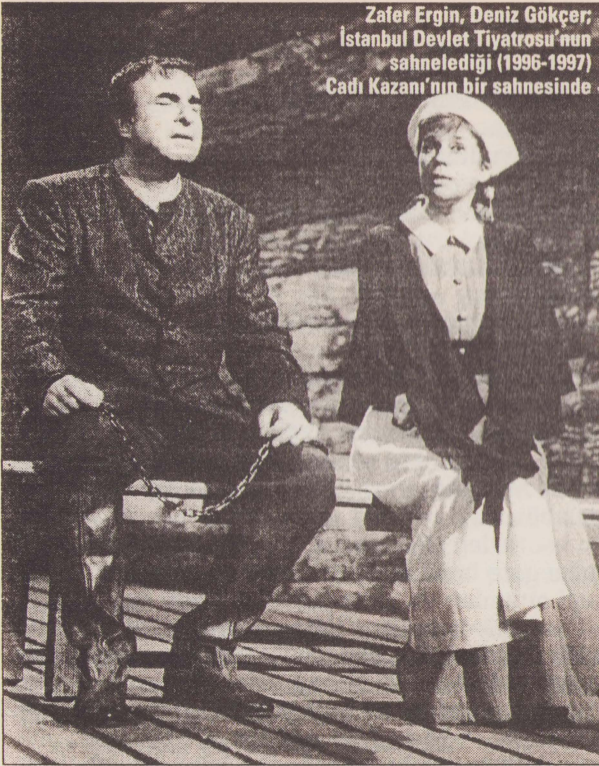
O beni kırmızı gül bahçesine
götürdü
karanlıkta acı çeken saçlarıma kırmızı gül taktı
sonunda
kırmızı gül yaprağının üzerinde benimle uyudu

Ey felçli güvercinler
ey kısır toy ağaçlar, ey kör pencereler
kalbimin altında, belimin derinliklerinde, şimdi
giden kırmızı bir gül var
kırmızı
bir bayrak gibi
mahşerde

Ah, ben hamileyim, hamile, hamileyim.

türkçesi
KENAN
KARABULUT

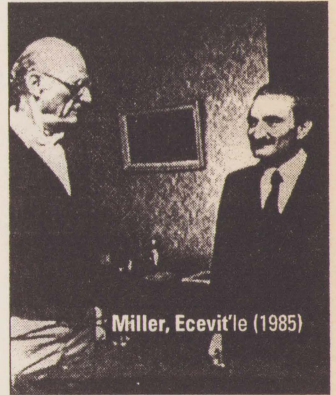

Zafer Ergin, Deniz Gökçer:
İstanbul Devlet Tiyatrosu'nun
sahnelediği (1996-1997)
Cadı Kazanı'nın bir sahnesinde.

ni ne olursa olsun, Hristiyanlığı kabullenmiş Kızilderili pek azdı ve Salem'liler, bakir ormanları şeytanın son sığınağı, anayurdu ve sınır kalesi sayıyorlardı... Onlara göre, Amerikan ormanı, yeryüzünde Tanrıya boyun eğmeyen bir yerdi. Özellikle bu nedenlerden, kendilerini bir düşmanlık, hatta bir zulüm karşısında sanıyorlardı. Babaları da İngiltere'de zulüm görmüştü... Salem halkı, iyi niyetlerle, hatta yüksek düşüncelerle bir din devleti kurdu. Din ile devlet gücünü birleştirmekten beklediği de, herkesi birlik içinde tutmak, maddi manevi düşmanların faydalanabileceği ayrılıkları önlemektir. Böyle bir sonuca varmak zorundaydılar ve vardılar da. Fakat her kurum, bir şeyin atılması, yasak edilmesi fikri üstüne kurulurdu ve kurulmalıydı, çünkü iki şey bir anda aynı uzay içinde bulunamazdı. İster istemez, Yeni İngiltere'de öyle bir an geldi ki, düzen adına yapılan baskılar bu düzenin önlemek istediği tehlikelerden çok daha ağır oldu... Cadı Avcılığı, halkın bütün tabakalarında uyanan bir korkunun sapık bir belirtisi oldu. Bu korku teker teker herkeste gittikçe artmaya başlayan bir özgürlük isteği doğuruyordu. Cadı Avı, sadece bir baskı değildi. İşe, baskı kadar önemli bir gereksinim daha karışıyordu; herkes kurbanları suçlandırma bahanesiyle, içinde uzun zaman saklı kalmış suçlarını, günahlarını ulu orta söyleme olanağını yakalamaktaydı... Herkesin uzun bir zaman diliminde içine attığı kinleri, artık açıkça ortaya dökülebiliyor, dinin acıma buyruklarını unutup, herkes istediğinden öcünü alabiliyordu. O güne değin, sınır ya da senet kavgalarıyla ortaya çıkan toprak hırsı, şimdi artık ahlak alanında yükseliyordu. Komşu komşusuna büyücü derken, üstelik kendini pekâlâ haklı olarak duyumsuyordu..."

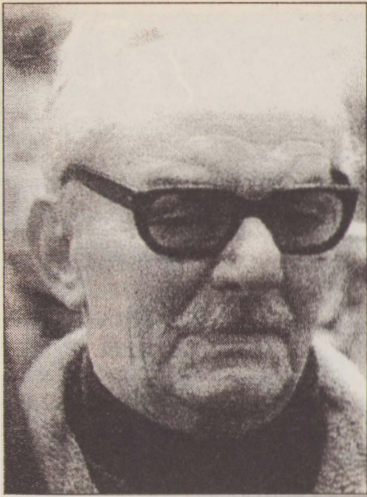
Yahu, Tanrı aşkına söyleyin: Massachusetts'in Salem köyü, size de yakın geçmişimizdeki, hatta günümüzdeki kimi topraklar üstünde yaşananları anımsatıyor mu, anımsatmıyor mu? McCarthy'ler de hiç eksilmedi ki, birader...

McCarthy
ortalığı kasıp
kavurmakta,
yarım bardak
suda fırtınalar
koparılmakta,
McCarthy
umacılığı
ortalıkta
kol gezmektedir.

Miller, Ecevit'le (1985)

Sanırım,
konunun
evrensel yönü
de burada
yatmaktadır.
Arthur Miller,
oyununda
baştan sona
tiyatro sanatının
klasik olarak
tanımlanan
olanaklarından
yararlanmıştır.

MELİH CEVDET ANDAY

TELEFON

Gözlerin var ya çekik kara kara
Önce gözlerindi en güzel ışık
Damalı örtüde bir kâse çorba gibi
Buğulu bir lezzetti karıkcılık
Şimdi bir çınar yeşeriyor içimde
Bir şarkı söyleniyor uzun uzun
Hürriyetin rüzgârlı bayrağı oldu
Bize yeten aydınlığı sevdamızın

Aman dayanamazsam ne etmeli
Bütün pencereler üstlerine açık
Kimler soyar çocukları kimler örter
Biri on bir yaşında öteki küçük
Ya anne diye bağırsa uykusunda
Belki korkmuş belki de susamıştır
Geceleri su içmeye alışık
Çorap öyle mi giydirilir don öyle mi bağlanır
Gömleği bir tuhaf sarkıyor arkasında

Çocuklara bakma dayanırım
Gide gide çoğaldım halkım ben artık
Dağ taş kalabalık kalabalık
Satar mıyım onları onlar da çocuklarım
Ben kadının çocuklarıyla varım
Telefon nafiye açmam seni
Söylemez dillerim yarınla bağlı
Tutmaz parmaklarım kocamdan belli
Telefon benimki de analık

Çocuklara bakma dayanırım
Sevgiydim önce bir çeşit incelik
Şimdi işe yarıyorum kaba saba
Tuzlu bir deniz kokusu havada
Benimle başladı bu müthiş tazelik
Benimle yaklaştı güzel günler
O günlerin eşliğinde beni hatırlayın
Hatırlayın onların vahşetini
Her telefon çalıştı kesik kesik

OKTAY RİFAT

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ANI

Bir çift güvercin havalsansa
Yanık yanık koksa karanfil
Değil bu anılacak şey değil
Apansız geliyor aklıma

Nerdeyse gün doğacaktı
Herkes gibi kalkacaktınız
Belki daha uykunuz da vardı
Geceniz geliyor aklıma

Sevdiğim çiçek adları gibi
Sevdiğim sokak adları gibi
Bütün sevdiklerimin adları gibi
Adınız geliyor aklıma

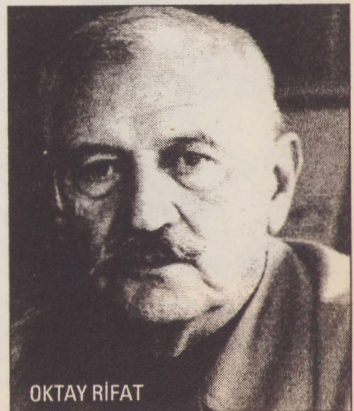
Rahat döşeklerin utanması bundan
Öpüşürken o dalgınlık bundan
Tel örgünün deliğinde buluşan
Parmaklarınız geliyor aklıma

Nice aşklar arkadaşlıklar gördüm
Kahramanlıklar okudum tarihte
Çağımıza yakışan vakur, sade
Davranışınız geliyor aklıma

Bir çift güvercin havalarsa
Yanık yanık koksa karanfil
Değil, unutulur şey değil
Çaresiz geliyor aklıma

MELİH CEVDET ANDAY

Oktay Rifat
ve
Melih Cevdet Anday.
Şiirimizin
bu iki ustası.
«TELEFON»
ve
«ANI»
şiiirlerini *Rosenbergler*
için yazmışlardı...

OKTAY RİFAT

Soğuk Savaş politikası, Türkiye'yi devrimci Cumhuriyet'in önemli bir dönemecinde yakaladı. Devrimci Cumhuriyet'in kararlı ve yurtsever önderinin "erken" ölümü, Cumhuriyet'in devrim adımlarında değişikliklere gebe bırakmıştı. Aynı döneme denk düşen savaş rüzgârlarının da etkisiyle, 1923'ten beri sürdürülen politikalar tartışılmaya başlanmıştı. Dilde, kültürde, edebiyatta, eğitimde, yaşam biçiminde devrim atılımları sürecekti miydi, sürmeyecek miydi?

40'lı yıllar bir yandan devrim atılımlarının sürdürüldüğü, bir yandan da karşı devrimin atağa geçtiği yıllardı. Bu nedenle bu yıllara bir yandan "40 Karanlığı" denirken bir yandan da, özellikle kültür ve eğitim alanında atılan adımlar ve gerçekleştirilen devrimci atılımlar, açılan yeni ve çağcıl kurumlar (örneğin Köy Enstitüleri, Tercüme Bürosu-Tercüme Dergisi: Çeviri aydınlığı...) nedeniyle "40'lı Yıllar Aydınlığı" olarak adlandırılıyordu.

40'lı yıllar Türkiye'de cadı kazanlarının kayna-
tıldığı yıllardı. Nâzım Hikmet davası ve uzun
yıllar sürecek olan hapisliği, Sabahattin Ali - Niha-
Atsız davası, Hasan Ali Yücel - Kenan Ömer davası,
1944 İrkçılık Turancılık Davası, 1944 Tenvifatı: Tür-
kiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası'nın kapatılması ve
davası gibi davalar; Sansaryan Hanı'ndaki tabutluk-
lar, aydınlara yönelik işkenceler, sürgünler, hapislik-
ler, dergilerin kapatılması, kitapların toplatılması, Sa-
bahattin Ali'nin öldürülmesi, Marko Paşa serüveni,
"Fedailer Mangası"; Dil Tarih baskını ve tasfiyesi, Tan
gazetesinin ve matbaasının tahrip edilmesi, Toprak
Kanunu tartışmaları, Nazi işbirlikçileri ve Sütlüce'de-
ki ünlü 2 Mart 1949 patlaması, 33 Kurşun olayı ve ...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

gerçekçi, halkçı, devrimci, laik, savaşa karşı barışçı kuşağın yapıtları devrimci kararlılığa katkıydı ve edebiyat alanına damgasını vurmakta gecikmemişti. Çeviriyle gelen aydınlıkça çağdaş insanlık değerleriyle, hümanizmayla buluşturuyordu kültürümüzü. Ardından gelen "Köy Enstitülü yazarlar ve şairler" in katkısıyla birlikte ve bunlara eklenen Orhan Kemal, Yaşar Kemal gibi sonraki dönemlerin ustaları, Soğuk Savaş politikalarına edebiyatın meydan okumasıydı aynı zamanda.

Soğuk Savaş'ın ilk yıllarıyla Demokrat Parti iktidarı yılları (1950'ler) böyle geçmiş ve NATO'ya girilmesi, ikili anlaşmalar, laiklikten ve çağdaşlık atımlarından vazgeçmeler gibi politikalarla yeni ter-cihler, bir karşı devrimin gerçekleştiğinin ilk işaretleri olmuşlardı.

Bu gelişmelere karşın, Cumhuriyet'in çağdaş değerleri üzerinde temellenen bir edebiyat, olanca baskıya karşın kendisini var etmekle kalmamış, dildeki özgürleşmenin de katkısıyla gür, güçlü, duru özellikleriyle geleceğe akmayı bilmiştir. Bu akışta, döneme egemen kılınmak istenen "Amerikan rüyası", "Amerikan hayat tarzı", "Küçük Amerika olmak" gibi ideolojilerin kültürel atağının geri püskürtül-müş olduğunu da söylemeliyiz.

60'lı yıllara yani edebiyatımızın çağdaşlaşma yolundaki altın dönemine bu başarılarla gelmiştik ve atılan güçlü temel üzerinde yükselen edebiyatımız kendi yarattığı kimliğine tam anlamıyla sahip çıkmıştı.

Cumhuriyet'in ilk kuşaklarının eğitim alanındaki Çağrılıklı politikalarının sonucu aydınlıktan yana anlayışlarının egemenliğiyle ve bir de evrensellik arayışıyla dünyanın gerçeğiyle buluşup kaynaşma sonucu, özellikle Marksist klasiklerin yaygın bir biçimde Türkçeye kazandırılmasıyla, bu sahiplenme, aynı zamanda yeni yetişen '68 Kuşağı' nı yaratmış-tı. Bir yandan da bir önceki dönemde devlet eliyle palazlandırılmaya başlanan ırkçı ve dinci bağnazlı-ğın saldırıları yaşıyordu ve buna eklenen 70'li yılların başındaki 12 Mart'ın baskıları bile bu kuşa-ğın devrimci dalgasının önüne geçememişti.

Bir yandan soğuk savaş politikaları sürerken bir yandan da emperyalizmin yeni politikaları, örneğin "Yeşil Kuşak" politikası ülkemizi de doğrudan etki-liyor ve aynı zamanda 12 Mart, "Milliyetçi Cephe", 12 Eylül dönemi ve sonrası hükümetlerinin aralıksız süren baskılarının yanına kattıkları dinci ve ırk-çı bağnazlığın yeşertilmesi, geliştirilmesiyle ve solun belinin fiili olarak kırılmasıyla 90'lara geldik.

Artık, Soğuk Savaş'ın yerini küreselleşme politi-kaları almaya, yarım yüzyıl önceki "Küçük Ameri-ka" olma rüyası gerçekleşmeye, tüketilme açısından ülkemiz tam bir Amerika'ya dönüşmeye başladı.

Edebiyatımızın bu dönemdeki sınavı da başarıy-la geçti, eğitim alanındaki örgütlenmelerin güç-lü desteğiyle birlikte aydınlık değerleri gücünü bü-yük ölçüde korudu. Ama genç kuşaklara uygulanan baskı ve eğitim politikaları, bir yandan "Türk İslam Sentezi" adı verilen ırkçı ve dinci ideolojinin, bir yandan da küreselleşmenin hazırlıkları olan tüketi-me yönelik emperyalist değerlerin pompalanmasıyla yeni kuşakların bu yönde ve hızlı bir biçimde ye-tişmesini getirdi.

40'lı yıllar cadı kazanlarının kaynatıldığı yıllardı. Nâzım Hikmet davası ve uzun yıllar sürecektir olan hapisliği, Sabahattin Ali - Nihal Atsız davası, Hasan Âli Yücel - Kenan Öner davası, 1944 Irkçılık Turancılık Davası, 1944 Tevkifatı: Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası'nın kapatılması ve davası gibi davalar; Sansaryan Hanı'ndaki tabutluklar, aydınlara yönelik işkenceler, sürgünler, hapislikler, dergilerin kapatılması, kitapların toplatılması, Sabahattin Ali'nin öldürülmesi, Marko Paşa serüveni, "Fedailer Mangası"; Dil Tarih baskını ve tasfiyesi, Tan gazetesinin ve matbaasının tahrip edilmesi, Toprak Kanunu tartışmaları, Nazi işbirlikçileri ve... ve... ve...

engin RÜZGÂRIN KÜÇÜK KIZI turgut

*"Siz missisipi'yi nehir mi sanıyorsunuz
o benim gözyaşlarımdır"*

Gözlerinizdeki parıltıya sığındım nice yazlar geçti, vakitsiz bir geceydim, çok üşüdüm sizi beklerken, hıçkıran bir mayıs ve harflerin dansı ve hepimiz buradaydık!.. 57 model bir Chevrolet'in farları gibiydi gözlerim, yokluğun kuyusunda yaralı bir güz otururdu çünkü gözyaşı siyahtı sizi beklerken! Güvercin adamlar, ahşap kadınlar hepimiz buradaydık, ben sizi bekledikçe eskimiyordu gövdenizdeki med-cezir, uzaklığın görgüsüyle kalbimde 'rüzgârın küçük kızı' şarkısı ve ağzımda mavi bir ışılgın kederiyle sizi bekliyordum! Herkes yalnızdı bu barda, sadece ben bir başımaydım, çünkü gözyaşı siyahtı, çünkü çok üşüyordum, sonsuzluk çalışkandı, vakitsiz bir geceydim, sevgilim Janis Japlin ben ve ötekiler sizi bekliyorduk!..

Fonda pastel blues üzerime dökülüyordu, siz sanki şiirlerimin saadeti ve koynumdaki hışırtı için vardınız!.. İçiniz açık ve uçlarınız git git bitmiyordu, sonsuzluk çalışkandı, çünkü gözyaşı siyahtı, ben bu barda hâlâ ruhumda yaz besliyor, aşkın flütünü üflüyordum, düş deryası bir adamdım, nice yazlar geçti, vakitsiz bir geceydim sizi beklerken!.. İçimde karlı bir çam duygusu bıraktınız, bir kuşun uçarken düşürdüğü tüy, küçük bir melek gülümseyişi ve göl bir kadın ve onun kuşusu bir ok gibi nefesime saplanıyordunuz!

Herkesin rüyasında bir samuray vardı, ben onu hayatımdan mezun ettim, ruhumun ve kalbimin derinliklerine indim aklıma temizledim ve orada bir ışık gördüm, işte o ışık sizdiniz, bilirsiniz hiçbir mehtaplı hüznü sizden ödünç almadım, siz vedanın caddelerinden bir kış gibi geçerdiniz de gece olunca ruhuma taşınırdınız, ben eskimeyen o derin zevkleri dert edinirdim de siz durmadan akıp giden bir nehir gibi üzerimden taşardınız!.. Siz sonsuzdan da ileri bir kayboluştunuz çünkü zaman kötü bir hırsızdı ve siz daha yaşanacak birçok acılar için bir süreliğine gençtiniz!..

Gözlerinizdeki yakıcı şiire sığındım, bir kelebeğin ölümcül zarafeti kadar bir başımaydım ve siz geldiniz bir yağmur tanesi içinde boğulabilirim artık!..

Soğuk Savaş politikalarıyla başlayıp küreselleşmeyle süren son yarım yüzyıllık tarihimiz, aynı zamanda edebiyatımızın geçirdiği serüveni de belirlemiş ve üzerinde yükseldiği değerlerin gücü nedeniyle gerçekçi, devrimci, toplumcu, ulusalci, halkçı, laik, çağdaş edebiyatımız görkemli başarıları da yaşayarak bugüne ulaşmıştır.

Bugün yaşadığımız ise küreselleşmenin değerlerinin topluma benimsetildiği, bu değerlere uygun, insansız, dile önem vermeyen, kozmopolit bir edebiyatın medya aracılığıyla egemenliğini kurduğudur. Bu yanlış egemenliği yıkmaksa, insanlık değerleri üzerinde yükselen gerçek edebiyatımızın görevidir. ■

Tüketim
açısından
ülkemiz
tam bir
Küçük
Amerika'ya
dönüşmeye
başladı.

AH! GÜNEBAKAN

Ah, zaman yorgunu Günebakan
Güneşin adımlarını sayıyorsun
Gezginlerin yolu bitirdiği yerde
O güzelim altın ülkesini arıyorsun

Orada, arzuyla tükenmiş Gençler
Ve solgun Meryem, kardan kefeniyle
Doğrulup mezardan, can atıyorlar
Gitmek istediği yere gitmeye

desenler: W. Blake

ŞARKI

Anılar, gelin yanıma
Şen şarkılar söyleyin
Esen rüzgârla havada
Ezgileriniz gezinsin

Âşıkların iç çektiği
İrmaklara bakacağım
Akan suyun aynasında
Düşleri avlayacağım

İçeceğim duru sudan
Kuşları dinleyeceğim
Bütün bir gün hiç kalkmadan
Uzanıp düş kuracağım

Gece çekip gideceğim
Kedere yakışan yere
Loş vadiye yürüyeceğim
Sessiz bir Hüzün ile

KÜÇÜK SERSERİ

Anne, Anneciğim, Kilise buz gibi
Birahane sıcak, esen, sevimli
Üstelik orada huzurum yerinde
Cennetten daha rahat birahane

Bira olsaydı eğer Kilisede de
Ruhumuzu ısıtan ateş bir de
Her gün şarkı söyler, dua ederdik
Çıkmayı aklımızdan geçirmezdik

Rahip vaz'ederken içerdik içki
Şarkı söylerdik ilkyaz kuşları gibi
Kilisedeki o Sofu bayan unutturdu
Çarpık bacaklı çocukları, orucu, falakayı

Allah baba da ne çok sevinirdi
Görünce çocuklarını böyle sevinçli
Ne Fıçıyla uğraşırdı ne de Şeytanla
Öper, içki ve elbise verirdi ona

türkçesi
TOZAN
ALKAN

KARİKATÜR VE GÜLMECE EDEBİYATI

3-11 Kasım 2001

20 İstanbul Kitap Festivali

Sözcüklere asarsın sakı diplerinde
yeşeren lanetli vücudunu
Çıkarıp yeşillik tadına gebe duygularını
Ahşap binaların cumbalanına peşkeş çekersin

Önemlidir
Çığnediğin gölgelerin üzerinde kalan ayak izlerin
Parmak hesabıyla kanatılır geçmişin izdüşümü.
Ansızın bahar düşebilir üzerine
Tüm yabaniliğine rağmen ayaklanın dibinde
Küçük bir kız çocuğu açabilir

Ellerin yabancı bir ülkenin renklerinde
Uysal resimler doğurabilir.

Tanımadığın kokulara yaslanıp
Uçurtma kuyruklarında dans edebilirsin.

Mahkûm olabilirsin soru işaretlerine
Aynadaki çizgilere bakarak buruşturup
atabilirsin ölümü

Özgürsündür ne de olsa
Ağaçların özgür olduğu kadar

İKİLEM

gökçen
göksal

muş. Bu yüzden çıplak bir salon karşılıyor bizi. Yalnızca, yazarın ziyafetlerini burada verdiğini göstermek için ortada küçük bir masa ve üstünde balmumundan yapay meyveler var. Ve duvarda savurganlığın canlı kanıtı, Dumas'ın el yazısıyla bir öğünlük yemek listesi. *Giriş Yemekleri*: Amerikanvari istakoz, Normandiya soslu pisi balığı, Monte Kristo usulü uskumru, Burgonya şaraplı böbrek. *Ana yemeklerden önceki hafif yemekler*: Taşra usulü domates, böbrek suyunda yumurta, kuşkonmaz. *Salata*: kuşkonmazlı marul göbeği. *Meyveler*: Mevsimin meyveleri. *Ana yemek*: İki adet şiş-piliç. Ahtapot kızartması. Bu listeyi okuyunca "Dumas ve konuklarının birkaç midesi mi vardı acaba?" diye düşünmekten kendini alamıyor insan.

Ünlü şair ve tiyatro yazarı Gérard de Nerval şizofreniye yakalanınca kendini Labruni şövalyesi, Alexandre Dumas'ı da Fransa kralı sanıyordu. Sık sık bu malikâneye gelip "Kral Hazretleri" dediği Dumas'dan Rusya'ya savaş açmak için izin istiyormuş.

Eşyasız odaları tek tek dolaştıktan sonra çıktık. Karşıda Dumas'ın romanlarını yazarken kaldığı küçük bir ev daha var. Nedenise ziyarete kapalı.

Ortalık iyice karardı. Gündüz ressam Monet'nin, akşam yazar Dumas'nın evi derken saatlerdir ayaktaız. Yorgunluktan karımın tansiyonu yükseldi. Tepeyi güçlkle tırmanıyor. Ben de çok zorlanıyorum.

Şükür kavuşturana, evimizdeyiz. Koltuklara gömülüp günün yorgunluğunu atmaya çalışıyoruz. Yarıncı programımız Şairler Prensi Mallarmé'nin Seine-et-Marne'daki yazlığı.

Alexandre Dumas

**Dağlar
Yurdu
Afganistan
Müziğine
Genel Bir
Bakış**

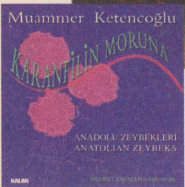
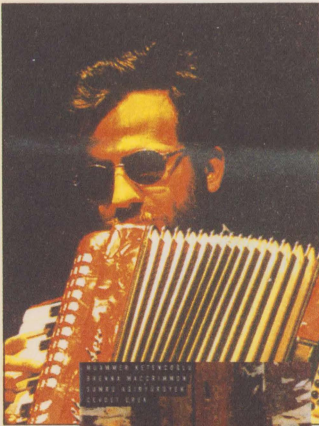

Bugün bombalar yağıyor Afganistan'ın olduk olmadık yerlerine... Binlerce yılın türlü sınavından geçerek varolmaya çalışan otantik halk sanatı, dünyanın pek çok yerine göre etkileşimlere daha kapalı özelliğiyle kim bilir şimdi neler haykırıyor? Neler duyurmaya çalışıyor bize? Din ve savaş adına uzun süredir sesini işitemiyoruz. İşte bu güç koşullarda Afgan geleneksel müziğinin genel ve özel yanlarını çok da detaylandırmadan aktarmaya çalışacağım yazı boyunca. Aynı zamanda yazım duygudan çok bilgi ağırlıklı olmak durumunda. Önce bu bilgileri türkülerin sıcaklığıyla somutlamanın bir yolu olabilseydi keşke.

Afganistan coğrafyasındaki geleneksel müziğin genel karakteristiği etkileşim ve saflığın ikincinin lehine oluşmuş özel dengesince belirlenmiştir. Birbirleriyle farklı köklerden gelen, tümü müslüman olmasına karşın doğal engellerle, feodal yaşam biçiminden ötürü birbirleriyle çok az ilişkiye giren etnik guruplar yine birbirinden bambaşka müzik geleneklerini olanca tazeliğiyle koruyabilmişler, dünyanın birçok yerinde oluşmuş müzik formlarını tarihe ışık tutarcasına ayakta tutabilmişlerdir. Bu eski müzikal formlar, doğu müziğinin yanı sıra batı müziğinin de kimi bilinmeyen yönlerini aydınlatmıştır. Yine aynı geleneklerde, eski İran, Hint ve Türk Müzikleri'ne ait öğeleri ve Antik Yunan Müziği'nin kalıntıları ile beraber eski Güney Rusya Halk Müziği'nin bazı biçimlerini de ilk halleriyle buluruz... Söz konusu geleneklerde, son derece şaşırtıcı olarak ve bazı etnomüzikologların özenle vurguladığı biçimde, Ortaçağ Avrupası'ndaki bazı arkaik türler ile geleneksel Romen ve Çingene Müziği'ne akraba müzikal üsluplara rastlamak mümkündür...

Pamir Yaylaları'nın yukarılarında ise Orta Asya Müziği'nin ilk formlarına rastlarız... Bazı kaynaklarda bu bölgedeki duvar resimlerinde günümüz Afganistan'ındaki çalgı ve çalgıcı figürlerinin bulunduğu belirtilmektedir. Yakın zamanlara dek, göçebelik ve kabilelere dayalı yaşam tarzı ülkede birbirinden büyük ölçüde soyutlanmış müzikal gelenekler ortaya çıkarmıştır (Kabil Sanat Müziği dışında).

Ayrıca yaygın İslamî anlayış, müzik uğraşını boş ya da günah saydığından (Sufi tarikatları hariç), özellikle Peştü Halkı müziğe uzak durdu. O işi, Dom dedikleri, Peştü oldukları halde kendi trajedisine kapatılan, yoksul ve itibar görmeyen insanlara bıraktılar... 1940'lara geldiğimizde, yayınları gittigide yaygınlaşan Kabil radyosu, pek çok şeyi hızla değiştirmeye başladı. Ülkenin dört yanına yayılan yeni ses, pek çok yöreye ait yerel müzik geleneklerini, birbirleriyle tanıştırpı kucaklaştırdı. Aynı zamanda seçkin Kabil Sanat Müziği ile bazi yerel Peştü müziklerini bir biçimde kaynaştırarak aynı yayınları dinlemek durumunda olan göçebe çobanlarla zengin kentlilerin

MUAMMER
KETENCOĞLU

müzikal beğenilerini ortalayan bir homojenleştirme olgusu yaşandı.... Böylece ülkede yönetimi elinde tutan 'Peş-tular'ın müzik geleneklerinin de baskın olduğu ve radyo sayesinde gittikçe yaygınlaşan bir ulusal Afgan Müziği ortaya çıktı.

Afganistan'da çoğunluğu oluşturan Sünnilere göre, Şiiler ve her zaman hayata daha kısıtlamasız bakan az sayıdaki Sufi tarikatı müziğe daha sıcak durdu.... Burada son 10 yıldır büyük zevkle dinlediğimiz Nusret Fateh Ali Khan ve Sabri Kardeşler'in müziklerinin temsilcisi olduğu Afganistan'dan çok Pakistan'da yaygınlık kazanan Çiştî Tarikatı'nın 13.Yüzyılda Batı Afganistan'da kurulduğunu belirtmeye gereksinim duyuyorum.

Tarikatın kurucusu Mui-muddin Çiştî, 13. yüzyılda Batı Afganistan'da yaşamıştır. Bugün Çiştî Tarikatı'na bağlı müzisyenler 'Sami' dedikleri ayin konserlerinde 'Gavvali' olarak adlandırdıkları dinsel metinleri 'Harmonium', 'Hint Tabla'sı ve başka çalgılar eşliğinde seslendirmektedirler.

Bu coşkulu müzik, dünyanın akla gelmedik yerlerinde büyük yankılar uyandırmıştır...

Yine İslam'ın etkisi ile hayatın pek çok alanında olduğu gibi müzik aktivitesinde de kadına nadiren rastlanır. Kadının müzikal rolü, kimi kurumlardaki profesyonel kadın müzisyenler hariç evlerdeki düğün ve kutlamalarla sınırlıdır. Kadınlar yalnızca Duara (bizim daire ya da Bendir dediğimiz çalgı)'yı şarkıya ve dansa eşlik etmek için kullanırlar. Bazı bölgelerde Çeng denen metal ağız tamburası da sıklıkla kullanılır.

Erkeklerin çaldığı pek çok telli, yaylı, üflemeli ve vurmalı çalgıları kadınlar asla çalmaz ve onlara dokunmaz. Aynı şekilde erkekler de 'Duara' ve 'Çing'i' çalmaz ve onlara dokunmaz.

Son 10 yılda müzik, resmen yasaklanmasına karşın, genel olarak baktığımızda 1960'lardan başlayarak Afganistan'da gerek radyo gerekse diğer teknolojik dinamiklerin etkisiyle giderek yaygınlık ve saygınlık kazandı. Müzikli oyunlar sergilendi, bağımsızlık günü ve bahar kutlamaları (ki en ünlüsü 40 gün süren Mazar Festivali'dir) müziğe odaklandı...

AFGAN SANAT MÜZİĞİ

Bugünkü Batı Afganistan'ı da içine alan Tımurlular İmparatorluğu döneminde (16. yy) minyatür sanatı, göz alıcı süslemeli dini yapılarıyla ünlüydü. Bu dönemde oluşan Ortadoğu'daki seçkin sanat müzikleriyle akraba saray müziği, Afgan Sanat Müziği'nin öncülüdür.

Başkent Herat hem 1930'lara dek büyük ölçüde İran Sanat Müziği etkisinde gelişme gösteren yüksek müziğin, hem de Farsça konuşan halkların kültür merkezi konumundaydı. Diğer yandan 1860'ta amir Şer Ali Khan, Ka

Afganistan'da çoğunluğu oluşturan Sünnilere göre, Şiiler ve her zaman hayata daha kısıtlamasız bakan az sayıdaki Sufi tarikatı müziğe daha sıcak durdu...

TACİKLER

Batı ve Kuzey Batı'da yaşayan Tacikler'in Herat ve çevresinde kullandıkları en tipik vokal form, 'Çahirbeita'dır. Dutar eşliğinde dördlükler serbest ritimde söylenir. Genel olarak Batı Afganistan'ın müzik geleneği ile İran'daki müzikal türlerin çok yakın akrabalığı söz konusudur. Badakşan denen, ağırlıklı olarak Dağ Tacikleri'nin yaşadığı Hindukuş ve Pamir dağlarının birleştiği ve Afganistan ile Tacikistan arasında kalan yalıtık bölge, doğuda Pamir Halkı'nın batıda Özbekler'in müzik geleneklerinden etkilenen özgün bir geleneğe sahiptir. Başlıca halk çalgıları TULA adlı fülüt, kemençeyi andıran 'Çıçak' (en yaygın yaylı çalgılardandır), Metal Ağız Tamburası, Çeng ve Def'tir.

En baskın vokal tür, 'Çahirbeita'nın yerel bir çeşidi olan 'felak'tır. Serbest ya da şaşırtıcı biçimde yedisekizlik ritmi vardır (şaşırtıcıdır, çünkü yedisekizlik, büyük ölçüde balkanları çağırıştır).

ÖZBEKLER

Afgan-Özbek Halk Müziği. Özbekistan'dakinden farklı, yerel bir halk müziği geleneğidir... Uzbeki denen dans melodileri bütün ülkede tanınır. Perdesiz, iki telli 'Dambura', 'Çıçak' ile birlikte en önemli eşlik çalgısıdır. Kuzeyde yaşayan Özbekler, Farsça konuşan Tacikler ile Özbekistan'da ve Tacikistan'da olduğu gibi yakın ilişkiye girmişlerdir. Bu iki etnik gruptan öğeler içeren birleşik bir kültür yaratmışlardır. Taşkurgan kasabası ve çevresinde şarkılarda Özbekçe ve Farsça birlikte kullanılır. Kuzey Afganistan'daki Türk müzikleri birlikte yaşadıkları Peştular'ca ve Orta Afganistan'daki Hazarajat bölgesinde yaşayan Hazaralar'ca da yer yer benimsenmiştir.

HAZARALAR

İssiz Orta Afganistan'da yaşayan 'Hazaralar'da vokal müzik belirleyicidir. Zaman zaman şarkılara 'Dambura' eşlik eder. Kadımlar Çeng çalar. Kendi içlerinde türlere ayrılan kadın erkek ve çocuk şarkı repertuarları bulunur. Ayrıca kadınlarca söylenen ninnileri ve erkeklerin söylediği 'beit' denen aşk şarkıları ile ünlüdür.

'Peştular'la yakın akraba olan 'Beluciler', Afganistan, İran ve Pakistan'da yaşarlar. Geleneksel çalgılan 'Nal' adındaki fülüt, 'Saroz Keman'ı ve 'Dambiro' adlı dört telli uzun saplı lavtadır. Dambiro eşliğindeki balatları ve fülüt eşliğindeki kısa aşk şarkıları ile bilinirler.

Türkmenistan sınırında yaşayan Türkmenler'in çoğu 1917-1940 yılları arasında Sovyet Türkmenistan'ından buraya gelip yerleşmiştir. 'İlli Tüydük' ve 'Dutar' başlıca çalgılardır. Türkmenistan'daki 'Bakşı' (zahmetli bir eğitimle elde edilen çok özel bir vokal teknik kullanan halk ozanları) geleneğine burada da rastlanmaktadır.

Büyük İskender'in soyundan olduklarını iddia eden 'Nuristanlılar' ya da eski adlarıyla 'Kâfiriler' Kuzey Batı'da, dağlarda yaşarlar. Son derece özgün geleneklere sahip olan Kâfiriler 1895'te Müslümanlığı kabul etmişlerdir. 'Waj' ya da 'Waji' denen bir çeşit 'Harpları, küçük bir keman ve fülütleri ile, vokal ve enstrümantal parçaları içeren karmaşık bir müzik geleneğine sahiptirler.

Çok daha küçük etnik gruplar olan Aymaklar'ı, Pamirler'i, Paşailer'i, Kırgız ve Kazaklar'ı da eklersek bugünkü Afganistan'ın kültürel, dolayısıyla müzikal haritasını çikarmanın güçlüğü belki birazcık anlaşılabilir. Aynı zamanda ansiklopedilerde aleni olarak adı geçen bu etnik dağılımın ülkemiz için de ibret verici olduğunu düşünüyorum.

Çoğu ulusal devlet gibi, dünyadaki mozaik tartışmasız ortaya koyan Afganistan'ın en kısa zamanda savaştan yakasını kurtarıp, farklılıkların, çatışma yerine renklilik ve sevgi yaratmasını diliyorum...

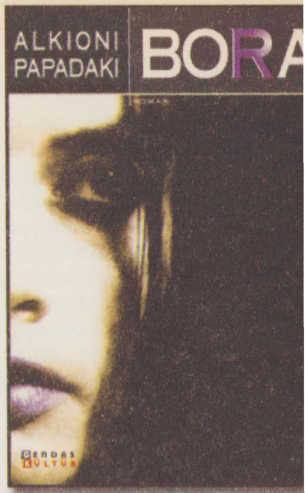
Büyük İskender'in soyundan olduklarını iddia eden 'Nuristanlılar' ya da eski adlarıyla 'Kâfiriler' Kuzey Batı'da, dağlarda yaşarlar.

«Çoğu ulusal devlet gibi, dünyadaki mozaik tartışmasız ortaya koyan Afganistan'ın en kısa zamanda savaştan yakasını kurtarıp, farklılıkların, çatışma yerine renklilik ve sevgi yaratmasını diliyorum..»

Gendaş Kültür'den BEŞ YENİ KİTAP

ÇOK KEYİFLİ VE RAHAT
OKUNABİLECEK BİR KİTAP
OLAN **BORA**, BÜTÜNLEŞMİŞ
İÇERİĞİ, **RUHU BESLEYEN**,
DÜŞÜNCELERİ BİLEYEN,
İNSANLARIN YAŞADIĞI
HAYATTA TEMEL
FARKLILIKLARI GÖSTEREN,
DUYGUSAL BİR ROMAN...

ROMAN / 200 SYF. /
4.800.000 TL

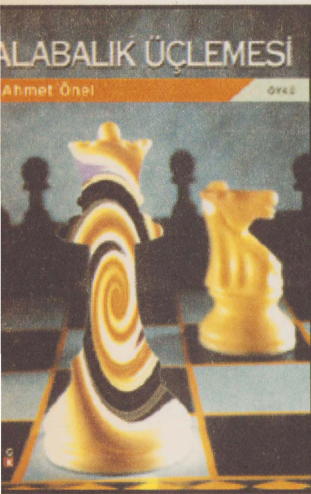
ATEŞİN ÇOCUKLARININ
TÜRKİYE, SURİYE VE LÜBNAN
DAĞLARINDAKİ MACERALARINDAN
KIRILGAN KESİTLERİ VE
ORTADOĞULU İNSANLARIN KIZGIN
RUH HALLERİNİ İÇEREN
ANLA SINIRLANDIRILMAMIŞ
BİR ROMAN...

ROMAN / 168 SYF. /
750.000 TL

PARÇALANMIŞ
BİR AŞK...
PARÇALANMIŞ
KALPLER...
CEZMİ ERSÖZ'DEN
ÇARPICI BİR
AŞK HİKÂYESİ...

MEKTUPLAR / 158 SYF. /
4.000.000 TL

“...**KİTABINA BAKIYORSUN.**
ONUN DA SENİ İZLEMekte
OLDUĞUNU HİSSEDİYORSUN
BİRDEN. BİR KEZ DAHA, BİR KEZ
DAHA SENİN ONU ASIL ADIYLA
BULUŞTURMANI BEKLİYOR...”

MEKTUPLAR / 662 SYF. /
12.000.000 TL

YKÜ / 168 SYF. /
750.000 TL

20. YÜZYILIN EN ÖNEMLİ
VE EN GÜÇLÜ KADININI
MARİYEDEN OKIYORSUN
AŞKIN MEKTUPLARI!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://tantev.org>

Tükenmeyen Aydın: Prometheus

Bu uğurda
birçok aydın
yeryüzünde
yaşamını yitirdi,
yine yitirecektir.
Ama tarihi
süreç, insanlığın
aydınlığa
ulaşma yolunda
attığı aydın
adımlarıyla
ışıl ışıl olacaktır.

İnsanlık tarihi aslında bir tutucular ve aydınlar savaşı tarihidir. Tarihın her evresinde egemen güçler, karanlık ilişkilerle varlıklarını sürdürmek ve bu ilişkilerin boyutunun ortaya çıkmaması; kurdukları sistemin yürümesinin engellenmesine set çekmek üzere mücadele etmişlerdir. Aydınlar da, bu ilişkilerin kamuoyunun gözleri önünde sergilenmesi, sistem denen oyunun bozulması ve egemen güçlerin emperyalizmden gelen sömürü çarklarının kınlanması kavgasını vermişlerdir. Mitolojide bile **Prometheus**'un Lemnos adasındaki ateşi çalarak, insanlığı aydınlığa kavuşturması sonucu, Zeus tarafından 1000 yıllık bir cezaya çarptırılması; günümüz gerçeklerini ortaya koyan aydınların mahkûm edilip hapisanelerde yaşamlarının çürütülmeye çalışılmasından farklı bir şey değildir.

Egemen güçler tarihin sayfalarında krallar, derebeyle-
Eri, hakanlar, padişahlar gibi isimler alırken; çağımız-
da Çökuluslu Sermaye diye nitelendirilen, yeryüzünde-
ki kapitali elinde tutan az sayıda kişinin ve / veya ku-
rumun oluşturduğu dev bir organizasyona dönüşmü-
ştür. Bu dev organizasyon, kendi çıkarlarını gerçekleşt-
irmek üzere devletlerin yönetimlerini ele geçirmek; sa-
vaşlar çıkarmak, uluslar için dışarda ve içerde düşman-
ları yaratmak; dünya üzerinde yapay bölünmeler oluşt-
urarak sömürülecek pazarlar yaratmak gibi daha birçok
eylemi gerçekleştirmektedir. Bu uğraşlar sonucunda: El-
lerinde bulundurdıkları finans, silah sanayii, petro-
kimya kuruluşları ve özellikle amaçlarına hizmet vere-
cek bireyleri yetiştirmek üzere örgütlenen, yeryüzünde
belirli sayıdaki ayrıcalıklı eğitim kuruluşları, özel amaç-
lı vakıflar ve yine özel amaçlı birim ve eğitim kuruluşla-
rı aracılığıyla egemenliklerini pekiştirmektedir.

Egemenliklerini sürekli kılabilmek için: Dünya savaşları çıkararak, Faşizme ve Komünizme karşı savaşa girerken özgürlük ve adalet savunuculuğuna soyunan, çeşitli uluslara askeri yardım yaparken, II. Dünya savaşından kalma Yarıküresel Savunma yerine İç Güvenlik İçin Savunma kavramını getiren, değişik toplumlarda ihtilaller yaptırarak, kanlı işgaller ve sözde bağımsızlık savaşlarını başlatan bu dev organizasyon, yeryüzünde kendisine üs olarak ABD'yi seçmiş ve or-

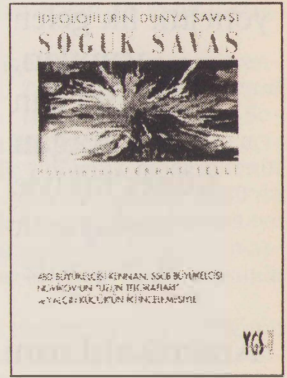
mocracy and American version of capitalism", Batı sosyal demokrasileriyle Amerikan kapitalizmi olduğunu ileri sürüyor. Bunlar, savaş alanı olarak, Sovyet komünizminin egemenlik alanlarını değil, kazanabileceği alanlarını seçme anlamındadır. **Üçüncü Savaş**, Avrupa'dan Japonya'ya kadar uzanan bir eksen, komünist dünyanın dışında ve bir toprak zemininden daha çok ideolojik alanlarda yapılıyor.

Avrupa ile Japonya isimlerini tesadüfen telaffuz etmiyorum, Avrupa'dan İtalya'yı alacak olursam, İtalya ile Japonya zeminlerinde, bu dünyanın büyük ideoloji savaşının açılımını, çok kısa bir biçimde, gösterebileceğimi umut ediyorum. Bir kez, bütün bu anlattıklarımın ışığında, Japonya'ya neden atom bombası atıldığı kolaylıkla anlaşılabilir duruma gelmiş olmalıdır; bazı Amerikan araştırmacılarının da işaret ettikleri üzere, atom bombasını atmanın hiçbir askeri nedeni yoktu ve sadece ideolojik nedenle, Japonya'yı, yaklaşan Kızıl Ordu kuvvetlerinden önce teslim alabilmek için, Japonya'ya bomba indiriliyordu. Bu acar ülkeye, sosyalist kuvvetlerin çıkışını önlemek, Amerika'nın insanlık dışı aceleciliğinin temel motifidir; ancak yaptıkları ise, Amerikan düzeninin, gerçek niteliğini gözler önüne sermesi açısından çok öğreticidir. Amerikan işgal kuvvetleri, Japonya'ya, bozuk bir Japonca ile yazılmış bir yeni anayasa giydirdikten sonra, Japonya'da oligarşik sistemin adı olan "zaibatsu" sistemini tasfiye etmiş ve sendikaları özgürleştirmiştir. Fakat çok kısa bir zaman içinde, işgalci Amerikan kuvvetleri, bunun çok büyük bir naivite olduğuna karar vererek, hem zaibatsu sistemini canlandırmışlar ve hem, sendikal sistemi, canlanmadan boğmaya başlamışlardır. İşgal kuvvetleri, hızla, savaş sorumlusu saydıkları oligarkları, eski yerlerine getirmişlerdir; işgalci Amerikan kuvvetleri, hızla, atom bombasından sonra, Japonya'nın her tarafına kir yağdırmışlardır.

Japonya'da Sosyalist Parti'nin gelişmesini önlemek ve Sosyalist Parti'yi iktidara yaklaştırmamak, Soğuk Savaş'ın en önemli cephe savaşlarından birisidir. Japon politik sistemini, her türlü eleştiriden yoksun hale getirmek, de facto tek parti sistemine dönüştürmek ve kirin bir kanserojen hücre olarak çoğalmasına, metastaz yapmasına, razı olmak, bu büyük savaşın gereklerinden birisi olmuştur. Bunun benzerini, gözlerimizi çok daha fazla tırmalayan ölçüde İtalya'da görüyoruz; bu ideolojilerin Dünya Savaşı'nda, her seçimde en çok oy alan İtalyan Komünist Partisi'ni hükümetin dışında tutmak da önemli bir cephe savaşı olmuştur. İtalya'da adları çok olabilir, ancak bütün partiler, bu Amerikan komutasına uyarak, de facto tek parti durumuna inmeyi kabul etmişlerdir ve sistemin kirlenmesine ve kir içinde bir arada yaşamaya mahkûm olmuşlardır. Yakın zamanda, Soğuk Savaş'ın en büyük kir patlamalarının, bu iki coğrafyada olması ve her iki ülkenin skandallarla sarsılması, tesadüfi değildir; Üçüncü Savaş, bir kirlenme süreci'dir.

Yukarıda, "Tarih Felsefesi" incelemem dolayısıyla değindiğim büyük "transformasyon" süreci işte budur. Soğuk Savaş, habis bir virüs olarak gördüğü komünizmin gelişini önlemek için, kendisini kir batağına dönüştürme sürecidir. Kir batağında insanların, komünizmi istemeyeceğine inanılmıştır. Bu ideolojilerin Dünya Savaşı, aslında bir kirlenme yarışısıdır (sf. 89-91).

Soğuk Savaş'ın en büyük kir patlamalarının, bu iki coğrafyada olması ve her iki ülkenin skandallarla sarsılması, tesadüfi değildir; Üçüncü Savaş, bir kirlenme süreci'dir.

Üçüncü Savaş, Avrupa'dan Japonya'ya kadar uzanan bir eksen, komünist dünyanın dışında ve bir toprak zemininden daha çok, ideolojik alanlarda yapılıyor.

Soğuk Savaş, Modernizm ve Haçlı Seferi

eski; yazar,

sanatçı ve

aydınlara

ashağıdaki soruları
yöneltti: İlk gelen

yanıtları,

Londra'dan

Kağan

Güner'inkiyle

başlayarak

sunuyoruz.

Amerikalıların

savladığı gibi,

11 Eylül 2001,

yeni bir süreç

için başlangıç

noktası mıdır?

Bu olayın

düşün, sanat,

kültür süreçleri

üzerinde etki

ve yansımaları

olacak mıdır?

KAĞAN
GÜNER

A slında soğuk savaş bir süre önce bitmişti ama içine girdiğimiz sıcak savaş koşullarında soğuk savaş dili geri geldi. Sağ ve sol ayırımı bitti deniliyordu, sola yüklenmek üzere, ayırım yeniden göreve çağrıldı. Bizimkiler değil ama, Anglo-saksonlar solcuları dillerine dolamaya başladılar. Bizde, sol veya benzeri bir siyasi kategoriye söz konusu etmemek için, «iyi saatte» olsunlar türünden bir terminoloji kullanılıyor. Siyasal-toplumsal tartışma olmasın diye her durumda yeni düşman, daha doğrusu öcü yaratma gayretinde olanlar, savaş çığırtkanlığına prim vermeyenlere «ama»cılar deyip geçmeye çalışıyor.

B aşıka kültürler bizim kadar yaratıcı değil, onlar eski kavramlara müracaat etme ihtiyacı hissediyorlar. Ama onların da bizimkilerden aşağı kalmayan keskin sesleri var. Muhafazakârların sesi *Daily Telegraph* gazetesi, savaş yanlısı olmayan basına «useful idiots» (faydalı salaklar) demeye başladı. Bu, Batı ülkelerindeki komünistlerin Sovyet çıkarlarına alet olmasına gönderme yapan eski bir tabir. Böylece yeniden gündeme geldi. Buna karşılık *New Statesman* dergisi karşı kampta «tehlikeli salaklar» («dangerous idiots») kampanyası başlattı. İşe, «savaşta yız ve demir kızginken dövölür» önerisini yapan, «Telegraph»ın sahibinin karısı **Barbara Amiel**'den ve «terörist muamelesi yapılması gereken tek ülkenin Afganistan değil, teröristleri bannıdırın Kanada gibi ülkeler» olduğunu ileri süren *Sunday Telegraph* yazarı **Mark Steyn**'den örnek vererek başladı (*New Statesman*, 24 Eylül 2001). Bu toz duman arasında, varlık gösterme ihtiyacı hisseden **Salman Ruşdi** de keskin sol düşmanı kesildi. «Amerikalıların sorunu...», «Amerika şunu anlamalı» diye başlayan cümlelerle konuşan sol söylemlere ve en tuhafı «ahlâkî relativizme» öfkesini dile getirdi (*The Guardian*, 6 Ekim 2001). Üç yıl önce, «üçüncü binyılın fanatizm, despotizm ve şiddetle belirlenmesini istemiyorsak», «dünyanın en fakir nüfuslarını en zenginlerin» baskısı altında inleten dış borçlarını silmeyi düşünmek gerekir, önerisinde bulunuyordu (*The Guardian*, 6 Ocak 2001). Yani, teröre bir nevi «mazeret» bulanların (!) safındaydı. Batı dünyasını ikiye bölmeyle suçluyordu. Hoş, Ruşdi'nin hayatı bu esnada dramatik ölçüde değişti, genç bir modelin ardından New York'a yerleşip, bir Manhattan «fanı» haline geldi. Bir Manhattan güzelleme ve andropoz hadisesi olan bir roman yazdı, *Fury* (Hiddet); ardından, bir önceki romanında olduğu gibi çok ağır eleştiriler aldı..

D iğer taraftan, söz konusu makalede de, Batı'nın ikiye bölmeyle işaret ediyordu ama ne yapıp edip, bu ikiye bölme ve haksızlığı Hristiyanlığa ve genelde dinlere fatura ediyordu. Ben Ruşdi'yi, din konusunda, Doğu toplumlarına özgü, aşağılık komplekslerinin esiri olan benzerlerinden farklı görmediğim için, söylediklerinin ardında artistik veya hür düşünce adına keramet aramıyor, ciddiye almıyorum. Benim asıl önemsedğim, onun aynı zamanda ve daha mühimi, post-modern zamanların bir yazarı ve «düşünce adamı» olması. 11 Ey-

lül olayının postmodernizmin sonunu getirdiğine inanıyorum. Postmodern düşünce biçimi diyebileceğimiz, özneyi, anlamı, her türlü düşünce ve eylem referansını çözülmeye tabi tuttuğu iddiasıyla reddeden, dolayısıyla siyasal tavra karşı çıkan yaklaşım biçimlerinin, böyle bir olay karşısında söyleyecekleri şey tutunacakları dal kalmıyor. Bu koşullar altında, bittiği iddia edilen siyasî tartışma, yani sağ ve sol tartışması yeniden ve iyi ki, daha bir önem kazanacak.

Ruşdi, bu açıdan gerçekten iyi bir örnek; o özgürlük havarisi, bu özgürlüğü kullanmak uğrunda sadece dini değil, kültürleri rencide edici biçimde aşağılamaktan çekinmeyen adamı («Gençliğimden itibaren, Doğu'nun bilgeliliğinin boka bir şey olduğunu hissetmişim ve bu bilgeliliğe duyulan hayranlığa hep şaşmışımdır» — *Tatler*, Mayıs 1999), ayağının altından, sanal özgürlük militanlığının zemini kayınca, Daily Telegraph muhafazakârlarına koşar adım yaklaşmış; «toplumları güvenli hale getirmek için sivil özgürlüklerimizden kaçınılmaz olarak feragat edeceğiz» diyor. Doğu'nun zeki ama isyankâr, ele avuca sımaz çocuğu bir gecede «tehlikeli bir salak» haline geliyor; Başkan **Bush**'un izinden, iyi İslam-kötü fanatikler ayrımı, hattâ gerçek müslümanlık tariflerine bile girişiyor, gerisini siz tahmin edin.

11 Eylül'den sonra artık yeni bir dünyada yaşıyoruz. Bu dünyada ABD satranç oyununa 'vezir'siz devam etmek zorunda. Siyasi ve politik arenadaki bu gerçekliğin hiç vakit kaybetmeden uluslararası kültür ve sanat dünyasında da yansımasını bulacağı kesindir. Bu yansımayı şöyle tarif edebiliriz: 11 Eylül'den sonra Anglo-sakson emperyalizminin kültür ve sanat dünyasında 1945'lerden beri süregelen gizil / muazzam krizi, uluslararası siyaset arenasında açılan 11 Eylül çatlağı sonrasında artık örtülemeyecek/saklanamayacaktır.

Bu krizi derhal tesbit eden ve karşı atağa geçen, Pentagon'un kültür teorisyenlerinin önde gelenlerinden **Francis Fukuyama** oldu. *The Wall Street Journal* ve *The Independent* (11 Ekim) gazetelerinde yayınlanan "Halen Daha Tarihin Sonundayız" başlıklı makalesinde Fukuyama, "Halen daha haklıyım. Modernite acılı da olsa son olaylarla durdurulamayacak bir yük trenidir." diyerek modernitenin liberal demokrasi ve kapitalizm ile kurumsallaşmış bir yapı olduğunu, 1989'da SSCB'nin yıkılmasından sonra dünyanın geniş kesimlerinin artık moderniteye doğru akmaya başladığını ve 11 Eylül'den sonra uluslararası alandaki kamplaşmanın ABD'nin temsil ettiği modernizm ile modernizme direnen İslam arasında yaşandığını dile getiriyor; şunu da ekliyor:

"Modern liberalizmin demokratik evrensel değerlerin Hristiyan evrenselliğinin laik formu içerisinde, ilk olarak Hristiyan Batı dünyasında ortaya çıkması bir rastlantı değildir... Fakat İslam'da, en azından köktendinci İslam'da bir sorun var ve bu sorun Müslüman toplumlarını moderniteye direniş noktasına getiriyor."

Fukuyama Bey'in yazısı Anglo-sakson emperyalizminin kültür krizini tüm derinliği ile ele vermesi açısından, bu yazı bir polemik olarak biçimlendi. Birincisi ve en önemlisi, Fukuyama, 11 Eylül krizinin Anglo-sakson emperyalist kültür dünyasını sürükleyeceği toptan krizi önemle saptayarak karşı saldırıya geçerken, bugüne kadar tüm yazdıklarını unutmış görünüyor ve 360 derece çark ederek, kaldığı yerden yüz geri Modernizm Treni'ne sarılıyor. Sorumuz açık ve net: "Hani modernizm ölmüştü ve postmodern çağa / modernizm sonrası döneme girmiştik?" Zira 10 yıl önceki Fukuyama'ya göre tarihin sonuna gelmiştik. Modernizm tarihi bitmiş ve donmuştu. Fukuyama'nın yakın arkadaşı **Charles Jenkins**, 1992 yılında Moskova'daki Postmodernizm Konferansında bunu "SSCB Yıkıldı. Modernizm yıkıldı. SSCB modernizmin en çok acısını çeken ülke oldu." diye dile getirmişti. Yine bu NATO Kültür ekibinin üçüncü üyesi **Samuel Huntington**'a göre de modernizmin bitmişti; post-modern dönem, kültürler ve dinler arası bir savaşa doğru gidiyordu. Ama Fukuyama'nın yazısı, 1989'dan beri ortalığı kasıp kavuran post-modernizm teorilerinin bir senaryodan ibaret olduğunu ve boşluğunu kendi ağzından, ibretle ortaya seriyor.

Fukuyama'nın yazısındaki ikinci önemli nokta ise, post-modernizm teorilerinin altında yatan şarkiyatçı/oryantalist haçlı seferi düşünce yapısını açığa vuruyor. Bush'un "Haçlı seferimiz başlıyor", **Berlusconi**'nin "Bizim uygarlığımız üstündür" demeçlerini, Fukuyama, utanmazca: "İslam dünyası modernizme direniyor" diye tercüme ediyor. Dünyayı ısrarla Doğu ve Batı diye ayırmayı sürdürüyor. "Biz ve Onlar"! Batı Hristiyan şarkiyatçılığının 11'nci yüzyıldan kalma kafa yapısı 900 sene sonra tekrar hortluyor. Hem de 10 yıl önceki senaryolarında terk ettikleri modernizm kılıfı altında!

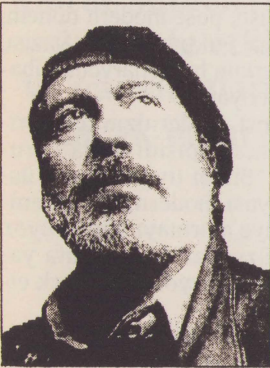
Beyleyin panîği şundan kaynaklanıyor: 11 Eylül'den sonra, uluslararası kültür dünyası da, bu yüzden, siyasette olduğu gibi sanatta da artık yeni bir sürece girecek: Ama bu, bir süredir küllenen bir sürecin üzerindeki küllerin dağılmasından çok başka ya da fazla bir yenilik içermiyor. Fukuyama doğru söylüyor. Modernitenin marşandiz treninin önünde durmaya imkân yok. Fakat bu imkânsızlık Fukuyama'nın çarpık yorumundan daha farklı bir mecrada akıyor.

«Doğu ve Batı Uygarlıkları Bir Bütündür»

eski: Bilimkurgu
edebiyatımızın
öncülerindenisiniz.
Amerikan bilimkurgu
edebiyatı
ve Soğuk Savaş
nasıl ele alındı,
estetik boyuta nasıl yansıdı?

**Soruştur-
mamızın
açılımını sağlayan
söyleşimizde
Zühtü Bayar,
"Tarihsel akış
zaman boyutu
içinde kılık değiş-
tiriyor ve biz de
bunu yeni bir şey
gibi algılıyo-
ruz," diyor.**

eski: Soğuk Savaş'ın
'Uygarlıklar Çatışması'
adı altında yeni bir boyuta
taşındığı saptamasına
ne diyorsunuz?
Bilimkurgu edebiyatında
bu tema oldukça işlendi...

**ZÜHTÜ
BAYAR**

Amerikan bilimkurgu edebiyatı Murray Leinster, (The Lonely Planet - *Yalnız Gezegen*, 1949), Poul Anderson (War of Two Worlds - *İki Dünya Savaşı*, 1953) ve R. A. Heinlein'in: 'The Puppet Masters - *Merih'ten Saldıranlar*, 1954) gibi bilimkurgunun başyapıtları sayılabilecek romanlarla yalnız soğuk savaş psiko-lojisini değil, aynı zamanda ABD'nin Sovyetler Birliği tarafından istila edilebileceği paranoyasını da çok özel bir edebî planda dile getirmiştir. Amerikan bilimkurgu edebiyatında bu örnekler aslında bir hayli çoktur ve başlı başına bir inceleme konusu olabilir. Ama biz burada kısaca *McCarthyism* döneminde bu paranoyanın en üst düzeye çıktığını belirtmekle yetinelim. Bu toplumsal paranoya yalnız Amerikan bilimkurgu edebiyatını değil, Hollywood sinemasını da etkilemiş ve ortaya William Cameron Menzies'in "Invaders from Mars - *Marsh İstilacılar*, 1953" ve Robert Wise'in, içinde dış uzaydan gelip de dünyalıları nükleer çalışmaları durdurmaları gerektiğini ihtar eden uzaylı Klaatu'nun yer aldığı: "The Day The Earth Stood Still - *Dünyanın Durduğu Gün*" gibi klasikler çıkmıştır. Bütün bu sanatsal etkinliklerin Amerikan bilimkurgu edebiyatı ve sinemasının ufuklarını genişlettiği ve yeni sanatçı kuşakların yetişmesine yol açtığı tartışma götürmez. İkibinli yılların sanatsal olgunluğunu yalnız Nâzım Hikmet, Bertolt Brecht ve Picasso'ya değil, biraz da bunlara borçluyuz.

Eğer uygarlık kavramından anladığımız, yalnız dini (culture) değil de felsefî, ideolojik ve toplumsal sistemleri de içeriyorsa, bu doğru ama yeni bir şey değil. Uygarlık bir bütündür. Doğu ve batı uygarlıkları tıpkı bir madalyonun ön ve arka yüzleri gibidirler. "Kara Ate-na"nın yazarının da belirttiği gibi birini diğere üstün tutmaya çalışmak salt ulusçu ve ırkçı bir tutumun dile gelmesinden başka bir şey değildir ve bilimsel bir değeri de yoktur. "Tarihsel akış" zaman boyutu içinde kılık değiştiriyor ve biz de bunu yeni bir şeymiş gibi algılıyoruz. Oysa sermaye ile emek arasındaki dengesizlik (ya da çelişki), ilk insanın —üretilmiş olsun ya da olmasın— ilk metai mübadelesiyle birlikte başlar. İnsanlık tarihinin nerdeyse elli bin yılı aşan bu dramatik çelişkisini, Lavoisier'nin varoluşa dair o ünlü yasasını görmezliğe gelip de 'hop' diye zühür etmiş gibi düşünmek pek akıl kârı olmasa gerek. Dünya bilimkurgu edebiyatı kültür ve uygarlıkların kıyaslandığı, karşıtlıklarının ortaya konduğu ve çatıştıklarının varsayıldığı bir yığın yapıyla dolu. Buna Türk bilimkurgu edebiyatından yurtdışında da ilgi gören romanım *Sahte Uygarlık*'ı (İnkılâp, 2000) ve Sovyetik Bilimkurgu edebiyatından da Altov-Juravleva ikilisinin "Evrenin Türküsi" adlı yapıtını örnek göstermek isterim. Birincide kendine sınıfsal sermayeyi temel seçmiş faşist bir uygarlıkla (buna 'uygarlık' denip denmemesi size kalmış), emeği ön plana alan bir başka uygarlığın çelişki ve çatışması; ikincisinde ise savaşçı ve saldırgan (emperyalist dünya) ile barışçı ve özgürlükçü (Siriüs'teki bir

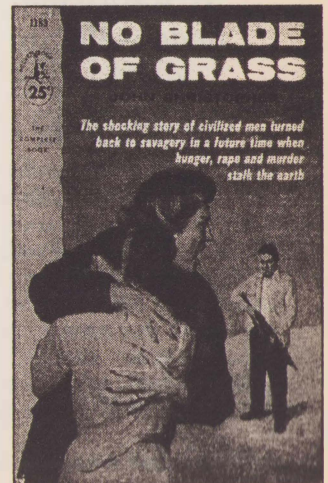
başka uygarlığın) dünyagörüşü ve yaşam felsefesi yüzleştirilir. Ne yazık ki, bu kıyaslama pek de homo sapiens'in lehine değildir. *Evrenin Türküsü'*nde kendisine "insan" değil de "eren" diyen bilge kişi, videoda dünya tarihini inceleyip de kanlı iki büyük savaşı gördükten sonra şu kaniya varır: "İnsan kötü!"

London bu alanda tek değil, ama ilkti. Daha sonraki yıllar onu "Long Loud Silent —Uzun Gürültülü Sesizlik— Türkçede: *Mavi Ölüm*" ile **Wilson Tucker**, "No Blade of Grass - Hiç Çimen Yok" ile **John Christopher** ve "The Andromeda Strain-Türkçede: *Uzay Mikrobu*" adlı yapıtıyla **Michael Crichton** gibi yazarlar izlediler. Gerçek şu ki; daha ellili yılların başlarında T. C. Genel Kurmay'ının Bakteriolog Alb. **Refik Yetkin** imzasıyla yayınlandığı *Mikrop Harbi* adlı kitapta, uygun biçimde serpiştirilecek 250 gr'lık bir biyotik paketinin bütün dünya nüfusunun canına okuyabileceği belirtilmiştir. Ancak bu kadar —sözelimi **London** ya da **Hawking** kadar— umutsuz olmayalım. Unutmayalım ki, ne kadar büyük çaplı rop yapılmışsa, zırhlar da bir o kadar kalınlaştırılmıştır. Olası bir biyotik savaşının galipleri; tıpta ilerlemiş, araştırma laboratuvarları gelişmiş ve hijyenik düzeyi yüksek toplumlar olacaktır. Burada bir küçük ek yapmak isterim: Christopher'ın henüz Türkçede yayınlanmayan yukarda andığım kitabında, dünya nüfusunun tahribi bir Asyatik virüse mal edilmiştir. Günümüz olayları açısından ilginç çağrışımlar taşıyor.

Tarihsel akışkanlık; maddeci diyalektik yöntemle ve dikkatli bir biçimde izlendiği zaman, bunun yeni bir süreçten başlangıcı değil, mevcut tarihsel sürecin kılık değiştirmiş bir biçimde sürmekte oluşu saptamasına varılır. Bu, bütün olumsuz ve gereksiz yaygaraların yanı sıra küreselleşmenin kendi çelişkisini karnında büyütmede olduğunun kanıtıdır. Bunu böyle olduğunu, daha önce *Papirüs*'teki: Tarih Son Sözü'nü Hiçbir Zaman Söylemez (Kasım 2000) başlıklı yazımızda belirtmiştik. Küreselleşmeyi yalnız iletişim ve ticaret alanlarında ele alıp, onun psiko-sosyolojik, ideolojik ve kültürel boyutlarını hesaba katmamak (hem de bu hesabı "extrapolationist" bir biçimde yapamamak), yalnız kendini beğenmiş Amerikan entellektüellerine has bir durum değil. Onların mukallidi, ucuzcu Türkiyeli bürokrat ve teorisyenler de buna benzer bir gaffet uykusunda uyukluyorlar (Seçmeninden otuz beş kat fazla maaş alıp da gözü doymayan ve bu tutumuyla da insanda tiksinti duyguları uyandıran politikacıyı düşünmek bile istemiyorum). Siber-uzaydaki hacker'lık kurumunun, gerçek uzayda gökdelen patlatmaya ya da "antrax" ve "ruam" portörlüğüne dönüşeceği bizce mâlûmdu. Amerikan uzmanlarınca da mâlûmdu ya, halktan gizlemeyi tercih ettiler. Şimdi Bersânî pirincinin taşını ayıklama zamanı. Bütün bunların tarihte çok görüldüğü, düşün, sanat ve kültür düzeylerini altüst ederek büyük bir dalgalanmaya yol açacağı ve daha sonra da yeni bir sentezde buluşacağı zor anlaşılır konulardan değil... Savaş kılık değiştiriyor! İyi ama savaşlar tarih içinde hep kılık değiştirirler zaten. Roma İmparatorluğunun katapultu, barbarları tahrip ederek nasıl Roma'nın çöküşünü hazırlamış ve Osmanlının Şâhi topları da kokuşmuş Bizans'ı tahrip ederek, bu süreçten nasıl renaissance'ın doğmasına yol açmışsa; yeni dünya düzeni de eminim, mazlumların yararına sonuçlanacaktır. Burdaki tek şanssızlık, hurâfeyi temel alıp, teknolojiyi ona kalkan yapan emperyalist küreselleşme tirpanına karşı çıkışın, kökten-dincilik gibi bir başka hurâfeler ketagorisinin simgesel öncülüğünde olması. 'Akıl' ise ortada! Bu da bu çağa özgü bir tarihsel cilve olsa gerek... Postmodern durumun asimetrisi de bu mu yoksa?!

eski: Stephen Hawking: 'İnsanlığın sonunu bir virüs getirebilir,' diyor. Jack London'dan çevirdiğiniz 'Kıyametten Sonra' da bunu işliyordu. J. London'ın kehaneti yeni taraftarlar mı buluyor?

eski: Amerikalıların savladığı gibi, 11 Eylül 2001 yeni bir süreç için başlangıç noktası mıdır? Bu olayın düşün, sanat-kültür süreçleri üzerinde etki ve yansımaları olacak mıdır?

11 Eylül 2001, yeni bir sürecin başlangıcı değildir bence. Ama yeniymiş gibi yutturulmaya çalışılan "türedi" bir vahşi sürecin sonucudur:

Kapitalizmin vahşi küreselleşerek, nihai, değişmez ve tek dünya düzeni olacağı, savaşları ortadan kaldıracığı, insanlığı daha fazla serbest ticaret yoluyla, daha fazla demokrasiye, daha fazla insan haklarına ve sonuçta kalıcı mutluluğa götüreceği palavrasının tüm maskeleri, 11 Eylül 2001'den itibaren bir bir düşmeye başlamıştır. Enternasyonalizmin sahtesinden başka bir şey olmayan küreselleşme yaygarasına dayalı göz boyama süreci, beklenmedik oranda ağır bir darbe olarak, beklenmedik derecede kısa yoldan, sona ermiştir.

Üstelik söz konusu darbe, dünya kapitalizminin, insanlığa karşı yıllardır kendi eliyle besleyip büyüttüğü "yeşil kuşak" silahının bumerang gibi dönüp kendisini vurmasıyla oluştuğu için, kapitalist küreselciliğin, akıllı olan insana söyleyecek sözü de kalmamıştır. O silahın, 11 Eylül'de ABD'deki Dünya Ticaret Merkezi'yle birlikte yok ettiği zavallı habersiz insanlar, dünya kapitalizminin aynı silahla yıllardır dünyanın başka pek çok yerinde işlediği yığınsal insanlık suçlarının çok küçük bir parçasıdır sadece! Şimdi "ebedi adalet" diye de kendi kendilerini yargılasınlar. Yalnızca Afgan kadınlarına karşı işlenen suç bile, ikiyüzlü kapitalist uygarlığın ellerinin "ebediyen" kirli kalması için yeter.

11 Eylül olayının düşün, sanat, kültür süreçleri üzerinde etki ve yansımaları olacaktır kuşkusuz. Ama asla "yeni süreçler" yaratarak değil. Olsa olsa, yine "türedi" sahteliğin ve yalanın o alanlarda da yeniymiş gibi yutturulma baskısı ortadan kalkınca, gerçek yeni'nin, aslında "çok yakın eski"de yattığı, yeniden anlaşılabilir... Yani "eskidi" damgasıyla bir kenara atılmaya kalkılan gerçekçiliğin ve gerçek enternasyonalist insanlık mücadelesi sürecinin önu açılarak...

YILMAZ

ONAY

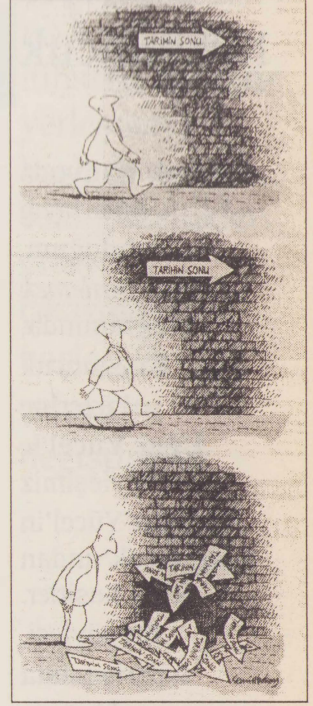
«Yansımaları

olacaktır;

ama asla

'Yeni Süreçler'

yaratarak değil!»

SEMİH
POROY

Ne diyordu köyü bombalanan orta yaşlı Afgan köylüsü (işe bak, adamın gözleri elaydı, sakalları ve saçları kumral): "Amerika bizi niye bombalıyor. Gitsin Usame'yi bombalasın. Usame'yi o yollamadı mı?"

Çaresizlik: İkiz Kuleler'in yıkılışından daha büyük bir yıkılış. Efendinin uşağını bombalamak zorunda kalması. Denetimden çıkan uşağın kulağı çekilir, olmadı iki şamar, daha da olmadı derdest edip görevini sonlandırmak... Ama uşağa karşı binyılın ilk savaşını, uzun ve çetin geçeceği söylenen savaşını düzenlemek... Efendi kafayı yemiş olmalı... Ya da korkunç çaresiz... Eşeği dövmeyenin semeri dövmesindeki gibi...

Bir de efendinin zekâ katsayısı düştükçe, aptallaştıkça aletin, silahın akıllısından medet umması... Sistem saçma sınırına çoktan varmıştı zaten... Bunun için "Hiçbir yaşama bunca bencil olursa sonsuz değildir" dememiş miydi Dağlarca. Sanatsal vurgu da burada işte. O zaman, o dört kavramın: özgürlüğün, demokrasinin, insan haklarının ve barışın içini doldurmak gerekiyor. İdeolojik konumlanmalardan. Ve bir kez daha dünya çapındaki sınıf mücadelesine göre.

Ötesi, kaldırmıyor... Ceset gömülmezse, dünyayı gökten mağmaya kadar zehirleyecek. Dünya bu kokmuş cesetini ağırlığını çekemiyor.

HALDUN
ÇUBUKÇU

KENTTE ADIMLAR

*Kuzguncuğun orada, Fethipaşa korusunda
İstanbul'u özlüyorum, gözlerim kapalı*
Can Yücel

Uğur
Yücel'deki
İzleriyle
Kuzguncuk

(Açık Radyoda
hazırlayıp
sunduğum,
Kenti Dinlemek
programında,
Kuzguncuk
üzerine

Uğur Yücel'le
söyleşimiz
ve Uğur Yücel'in
Kuzguncuk'undan
kimi kesitler.
Bu söyleşi,
hazırlamakta
olduğum
Büyülü Kentin
Öyküleri
adlı kitabımda
da yer alacaktır./ J.S.)

"Esasında şöyle, bir Kuzguncuk macerası yaşamış mıyım, bunu bilmiyordum. Çünkü Kuzguncuk'un bu kadar özgün, bu kadar bambaşka bir dünya olduğunu ancak o dünya yıkıldıktan sonra insan izleyebilir. Ya da yeni yaşadığımız yaşam alanlarında bunu görüyoruz. Oradaki tadın, lezzetin, daha doğrusu eski İstanbul'un... bizim artık eski İstanbul demeye yavaş yavaş hakkımız var, çünkü hep eski bir İstanbul'du o, çünkü on beş yaşıma kadar eskiden gelen bütün alışkanlıklarını sürdüren bir yerdi Kuzguncuk. On beş yaşımdan sonra o eski İstanbul'un belki de son günlerine denk geldim. Belki son Bizanslılar vardı bizim çocukluğumuzda. Bunların hepsinin gidişine tanık olduk. Hayatın gözümüzün önünden bambaşka bir yere doğru gittiğine tanık olduk. Ama işte o yaşa kadar geçirmiş olduğumuz dünya başka bir sinemaymış, bunu böyle adlandırmak daha doğru, çünkü o sinemalar şimdi artık seyredilmiyor o semtlerde." /.../

“Mimari anlamda Kuzguncuk çok değişmedi, ama ruh değiştirdi. Gerçi şimdi, Kuzguncuk’a yeni yerleşenler, –yeni derken, 80’li yıllardan itibaren aydınlar yerleşmeye başladı ve onlar, eski güzellikleri ortaya çıkarmaya başladılar–, çehresini değiştirdiler. Yok olmaya yüz tutmuş binaları onardılar. Ancak tabii eski ruh yok. Çünkü başka birileri var artık. O hayata değmemiş, oradan geçmemiş insanlar. Belki de o hayata birçoğunun düşmanca baktığı, daha doğrusu sevgisiz baktığı bir yerden gelmişler. Mesela orada büyümüş her çocuk için noelin bir anlamı vardır; her müslüman çocuk için. Bir kurban bayramının bir musevi, bir Ermeni çocuk için de bir anlamı vardır. Çan çaldığı zaman, bir müslüman çocuk bundan bir şey algılar. Hindiler geçtiği zaman heyecan duyar.” /.../

“Kuzguncuk müthiş bir zenginlik. Bütün dinlerin iç içe geçtiği, bütün duaların iç içe geçtiği bir dünya işte. Böyle bir model... İşte bu olmalı dünya. Öyle günler yaşıyorduk orada.

“Bizim çocukluğumuzda bir papaz son derece saygıdeğer bir kişilikti. Papaz geçerken mahalledeki cıvıklıklar birden dururdu. Haham geçerken de öyle olurdu.

“Papaz geçer, elinde buhurdanlık, mahalle aralarına tütsüler yayarak... Bir Rum cenazesi geçer ana caddeden, bütün kahveler boşalırdı. Herkes şapkasını çıkartır, hazır vaziyette cenazenin geçişini izlerdi. Arkalarında çok kalabalık bir kortej: Türk’ü, Rum’u, Ermeni’si... Herkes. Çünkü orada hangi dinden insanın öldüğü değil, kimin öldüğü önemliydi.” /.../

"Şoför Yüksel vardı. Şimdi midyecilik yapıyor Antalya'da. **Yuki Yüksel** de derler. Muhteşem bir karakterdi o. Tam bir meddahtı bence. Köşebaşlarında onun esprileriyle gülerdi insanlar. Kahkahaya neden olan bir adamdı köyün içerisinde." /.../

"Can Yücel... O üzerine çok şey konuşulacak, çok şey anlatılacak hayat kılavuzlarından biridir." /.../

"*Westside Story*'yi (Batıyakası Hikâyesi) orada seyrettik hep. *Kızgın Damdaki Kedi*... Yüksel Abi ve Kulaksız İzak çıkarlar ve mahalle aralarında filmi anons ederlerdi. Yüksel Abi mikrofonu alır, şarkılar söyler, **Abdullah Yüce** taklidi yapardı. Dehşet bir şey! Sokakta bir araba gidiyor ve iki tane karakter var, birisi anons yapıyor: 'Bu akşam saat 9.15'te, Kuzguncuk Nur Sineması'nda, Metro Goldwen Mayer'in şaheseri...' Böyle bir ikili işte. Hayatımızın bir parçası." /.../

"Annem Kuzguncuk'ta; bizim bütün sülale de neredeyse Kuzguncuk'ta Nakkaştepe mezarlığında. Hem onları, hem yaşayan son aile mensubu annemi ziyaret için gidiyorum.

"Bir yerlerde **Uğur Yücel** muamelesi görüyorsunuz ama bir yerde ben hâlâ eski Kuzguncuk'lu Uğur'um. Zaten onlar bilirler benim suretimin değişmeyeceğini.

"Ufak semtlerde çok önemlidir. Küçük bir titri olan adamla bile övünülür!" /.../

"Akşamüstleri insanların piyasaya çıktığı vakitler, insanlar sık sık giyinip promenade çıkar... evlerin önünde herkes kendine göre pastalar, çaylar hazırlayıp ikram eder. Aynı anda bahçeler sulanmaya başlar; sinema anonsları... Deli Abidin tepelerden akerdeon çalmaya koyulur, her şeyin kızışmaya, akşamın düşmeye başladığı saatler... evlerden gelen kızartma kokuları, bahçelerden çıkan toprak kokuları, bütün duygularımızı harekete geçirdiğimiz, baktığımız zaman, insanın ruhunu ayaklandırın bir yer Kuzguncuk.

"Tam olarak Kuzguncuk değil, fantastik bir Boğaz köyü ama düşlediğim, gözümün önünde dolanan, kafamdaki yer Kuzguncuk... Roman olacak. O esinti."

İşte Uğur Yücel'in Kuzguncuk'a ilişkin anlattıklarından kesitler...

Kuzguncuk'a gittiğiniz zaman bütün değişimlere rağmen hâlâ farklı ve etkileyici bir atmosferle karşılaşıyorsunuz. Can Yücel'in, **Sevim Burak**'ın, **Nâzım Hikmet**'in ruhundan, kurdukları dünyalardan kimi şeyler, bir bakıyorsunuz ki sizi esenliyorlar.

Bir pazar günü sözelimi, bir öğle sonrası, Kuzguncuk'ta küçük bir gezintiye ne dersiniz?

Mimari anlamda Kuzguncuk çok değişmedi, ama ruh değiştirdi. Gerçi şimdi, Kuzguncuk'a yeni yerleşenler, -yeni derken, 80'li yıllardan itibaren aydınlar yerleşmeye başladı ve onlar, eski güzellikleri ortaya çıkarmaya başladılar-, çehresini değiştirdiler.

Kuzguncuk müthiş bir zenginlik. Bütün dinlerin iç içe geçtiği, bütün duaların iç içe geçtiği bir dünya işte. Böyle bir model... İşte bu olmalı dünya.

denir? Ama son yirmi otuz yıl içinde tek kutupluluğa ve bu ekseninde yeni bir dünya düzenine odaklanmış askeri, siyasi ve ekonomik süper gücün (Kokakola ve McDonalds kültürünü de buna ekleyiverelim) işbirlikçi yamaklığına soyunan, depolitizeci, gerçekten de tetere bir edebiyat ve sanatın, Amerika'da olsun, Afganistan'da ya da dünyanın herhangi bir yerinde olsun, yaşananlar karşısında dilsiz, duygusuz ve düşüncesiz kahvermesi üzerinde durmak, ama gerçekten durmak yerindedir. Tıpkı, örneğin Alman televizyonunda, en fazla reyting getirmiş bütün şululukların da, aniden durdurulması gibi, şimdi edebiyattan da, daha ciddi olması (ne demekse) isteniyor. Yazarlar, dili daha sorumlu kullanmalılar mı. Pekî, sisteme muhalif yazarların on dokuzuncu ve yirminci yüzyıl boyunca yaptıkları neydi, ta ki sistem, sanatı ve edebiyatı da, günü gününe yaşamak, günü gününe eğlenmek doğrultusunda güdümleninceye dek?

Hem şişenin mantarını açıp cini dışarıya salacaksın, hem de cinin ne tehlikeli bir ruh olduğunu görüp tekrar şişenin daracak ağzından içeriye sokmaya çalışacaksın. Frankfurt Kitap Fuarı'nda çarpıcı örnekleri vardı bunun. 11 Eylül'den çok önce fuarın hazırlıkları tamamlanmıştı. Dolayısıyla her yıl olduğu gibi, dünyanın en büyük uluslararası kitap fuarında, geçmiş yıllarda olduğu gibi, bu kez de sarıklı, şalvarlı, yeldirme gibi kara uzun abalan ve kara sakalları, kara suratlarıyla **Kaplan**lar resmen stand açmışlardı. Yıllardır, bana dokunmayan terör bin yaşasın denerek, din ve inanç özgürlüğü adına, Türkiye'ye ve Almanya'daki Türklere karşı kullanılmışlardı. Yerlerini koruyorlar. (ikinci cumhuriyetçilerin, Amerikancı, Avrupacı bedeli ödenmiş işbirlikçilerin de kulakları çınlasın.)

Fuar'a terör ve savaş dolaylı olarak yansdı. Ziyaretçi sayısı geçen yıla göre, yaklaşık yüzde on altı daha azaldı. Fuarı dolaşırken, eski kalabalıkların olmadığı hemen dikkati çekiyordu. Fuar içindeki büfeler, lokantalar, park yerlerinde çalışanlar, bu kez fuarın sakin geçtiğinden yakınıyorlardı.

Yine dolaylı etkilerden biri: İslam ve Araplar üzerine kitaplara talep artmış görünüyordu. Elllerinde el yazması afişlerle sessiz sedasız dolaşarak savaşı kınayan tek tük insanlar belki de en doğrudan yansımasıydı savaşın, ama onlar da göze batmadılar. Ve fuar günlerinde açıklanan bu yılki edebiyat **Nobel ödülünü alan yazar** (sahi neydi adı?) haber karşısında şaşkınlaşan Alman ve İngiliz yayımcıları standı dışında hiçbir ilgi yaratmadı. Belki de bu yazar (daha önceden olmamışsa) şimdi dolar milyoneri olmanın keyfiyle yetiniyordur. Dolar, küreselliğin baş simgesi ne de olsa.

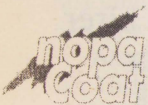
Hayıflandığım bir konu var. Sevgili **Sunay Akın**, fuardaki TÜYAP standında yaptığı o canlı mı canlı, güzel mi güzel söyleşi konuşmasını keşke aynı anda dünyanın bütün dillerinde yapabilseydi ve dünyanın bütün televizyon kameraları doğrudan canlı olarak yayınlasaydı. Dünyanın günümüzdeki haline en iyi giden konuşmayı Afganistan savaşımdan bu yana kanımca o yaptı. Elbette, **Günter Grass**'tan **Martin Walser**'e birçok Alman yazarı; teröre karşı savaştan başka bir yanıt bulamayan Amerika'nın da **Taleban**'ın, giderek **Bin Laden**'in açmazına düştüğünü söylemekten geri kalmıyor. Ana ben bir şaire **Sunay Akın**'ın yaptığı o konuşmayı araştırıyorum. Fuara ilişkin izlenimini bana anlatırken, şu örneksemenin doğruluğuna bakınız:

«Tabii bir buluşma bu. Her buluşma olumludur ve her buluşma eksiktir. Önemli olan bu eksikleri görüp bir sonraki buluşmaya daha hazırlıklı gelmek. Bu anlamda çok önemli. Naziler, Paris'i işgal ettiğinde esnaf, camekânının bir köşesine **Hitler**'in, bir köşesine **Mussolini**'nin resmini koymak zorunda bırakılmış. Bir kitapçı, hiç istemediği halde, vitrinine iki fotoğrafı koyuyor, ama dükkânında ne satıldığı anlaşılmış diye, bu iki fotoğrafın arasına bir de kitap koyuyor. Kitabın üzerinde, **Victor Hugo: Sefiller** yazıyor.

«Tabii öyle bir dönemde ben Frankfurt'a geldim ki, bütün dünyada savaş rüzgârları esiyor, silah tüccarları avuçlarını ovuşturuyor. Bütün bunlardan kâr etmek isteyenlere karşı, o kitapçımın yaptığı gibi, bir tek kitapla olsun, tavır konması gerektiğini düşünüyordum. Açıkçası, bütün dünya yazarlarının, yayınevlerinin gelmiş olduğu bu fuarda böyle bir şey görmemek beni ürküttü.»

Ne diyordu Almanya'nın en başarılı genç kuşak yazarlarından **Selim Özdoğan**, Almanyalı Türklerin 11 ekimden bu yana yayınladıkları ilk haftalık Almanca gazete olan *Dünya – Deutschland* için kendisiyle yapılan bir söyleşide?

«Şu sıra bu konuda çok az değişik görüş var. Eğlence toplumunun sonuna geldiği biçimindeki tartışmalarsa, gevezelik. Bunu televizyonlarda da söyleyen kişiler benim için çok uzun zamandan beri eksik. Bu arada birkaç ses yükseliyor, ama fırsat kaçmıştır. Artık Afganistan bombalanıyor. İki yıl sonra bununla ilgili ilk sinema filmi yapılır. Üç yıl sonra kimse bu savaşın anımsamaz bile ve eğlence toplumu sürer gider.»

UPM
UPM-Kymmene
Fine Paper GmbH

"Biz Kağıt Satıyoruz"

III. Hamur

* * *

Seka Ürünleri

* * *

İthal Kuşe Kağıdı

* * *

Kuşe Çeşitleri

* * *

A. Bristol Çeşitleri

* * *

Fantezi Kağıt

* * *

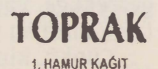
Atılım Zarf Ürünleri

* * *

Otokopi

Girişim
Kağıtçılık Ltd. Şti.

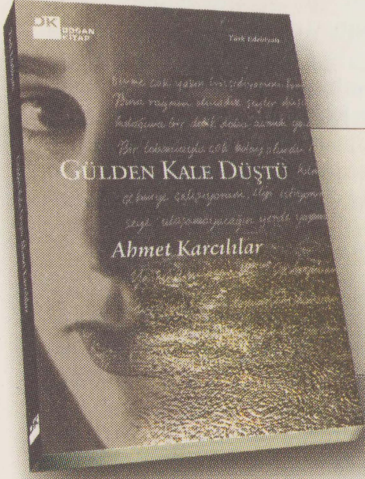
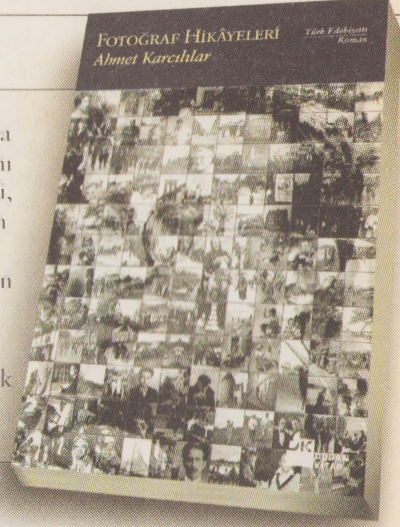
Merkez: Rasimpaşa mahallesi Feritbey Sokak No: 21/A Kadıköy-İSTANBUL
Tel: (0.216) 345 11 68/69 - 345 27 87 - 345 21 02 Fax: (0.216) 345 41 35
Depo: Yukarı Dudullu KEYAP Sanayi Sitesi No: 25 Ümraniye-İSTANBUL
Tel: (0.216) 499 02 66/67

Ahmet Karcılılar

“Sonra uluslararası politikayı, komploları ve ülkelerin başka ülkeler ve bölgeler hakkındaki gizli planlarını ve senaryolarını anlatan ‘Evrensel Paranoya’ kitabından söz etti. En önemlisi, görünen öykü olarak esaslı bir bilimkurgu sunan ve bunun altında politik bir kurguyu gizem gibi saklayan, ama asıl öyküsünü (bir polisiyeyi) çoğu sayfanın üçte birini kaplayan dipnotlarla, parantezlerle anlatan ‘Dipnotlar Kitabı’ydı.”

Ahmet Karcılılar, yeni romanı *Fotoğraf Hikâyeleri*’nin izleklerini ve yapısını, olmayan kitaplara gönderme yaparak ilk romanı *Yağmur Hüzünü*’nde anlatmıştı.

Roman, küçüldükçe daha karmaşık hale gelen dünyaya bir Anadolu kentinden bakıyor. Aşk, cinsellik, sadakat ve ihanetin değişen anlamları, farklı bir polisiye kurguyla sorgulanmış. *Güliden Kale Düştü*’de Ahmet Karcılılar yalın bir dil ve akıcı bir anlatımla okuru beklemediği şaşırtıcı bir sona ya da başlangıca götürüyor.

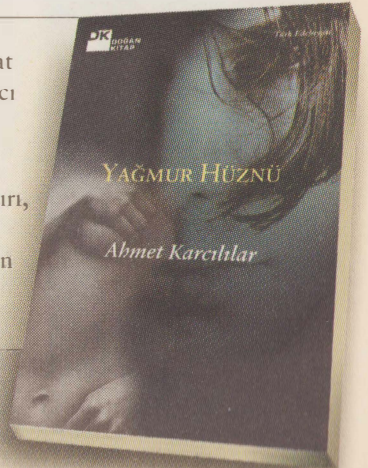
“Ahmet Karcılılar *Yağmur Hüzünü* adlı ilk romanıyla edebiyat dünyasına şaşırtıcı bir giriş yaptı: karşımızda usta bir romancı var.”

Fethi Naci

“*Yağmur Hüzünü*, son günlerin biçim ve içerik olarak hayli aykırı, sıradışı romanlarından biri.”

Tufan Erbarıştıran

1999 Orhan Kemal Roman Ödülü

TAKVİMDE
N
BİR
YAPRAK

Atina, 12 Ocak 1934

NOBEL ÖDÜLÜ KOMİTESİ BAŞKANLIĞINA
Oslo-Norveç

Bay Başkan,

Yedi asra yakın bir süre zarfında Yakın Doğu ve Orta Avrupa'nın büyük bir kısmı kanlı mücadelelere sahne olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu ve Sultanların mutlakiyetçi idareleri bunun başlıca amili idi.

Hristiyan milletlerin İmparatorluğa bağlanmaları ve bundan mütevellit Salibin Hilâl'e karşı yaptığı kaçınılmaz mücadeleler kurtulma emeli ile bu milletlerce yapılan isyanlar Osmanlı İmparatorluğu Sultanlarının idaresinde kaldığı sürece devamlı tehlike kaynağı teşkil eden bir durum husule getiriyordu.

Mustafa Kemal Paşa'nın muhasımlarına karşı yaptığı milli harekâtın galibiyetle sonuçlanmasını metekip 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması bu istikrarsız duruma son verdi.

Bir milletin hayatında bu kadar kısa bir süre içinde böylesine köklü bir değişme nadir vuku bulmuştur.

Teokratik bir rejim içinde yaşayan, din ile hukuk kavramlarının birbirine karıştığı, çökme yolundaki bir imparatorluğun yerini güç ve hayat dolu, modern ve milli bir devlet almıştır.

Büyük devrimci Mustafa Kemal Paşa'nın başlat-
tığı hızla, mutlakiyetçi Sultanlar rejimi yıkılmış ve
gerçekten laik bir devlet kurulmuştur. Millet tümü
ile çağdaş uygarlıkların önünde yer almak için şevk
ile ilerleme yolunda bir atılım yapmıştır.

Barışı takviye hareketi yeni ve seçkin Türk Devletine bugünkü görüntüsünü veren tüm iç reform hareketleri ile birlikte yürümüştür.

Türkiye yabancı unsurlarla meskûn Vilayetlerini terk etmek hususunda tereddüt etmemiş ve Anlaşmalarda da belirtildiği üzere kendi millî sınırları ile samimi şekilde iktifa ederek Yakın Doğuda barışın gerçek bir savunucusu olmuştur.

Kanlı mücadeleler nedeni ile uzun yıllar Türkiye ile düşman durumunda kalan biz Yunanlılar, Osmanlı İmparatorluğunun yerini alan bu ülkede vuku bulan bu köklü değişikliğin etkilerini duyan ilk kimseler olduk.

Anadolu faciasının hemen akabinde kendini yenileyen Türkiye'ye, bir anlaşma fırsatı görerek, elimizi uzattık. O; bu uzanan eli samimiyetle kabul etti.

Ciddi anlaşmazlıklarla ayrılmış olan milletlere samimi bir barış örneği veren bu yakınlaşmadan, iki ülke için olduğu kadar, Yakın Doğu barışı için de yararlı sonuçlar doğmuştur.

Barişın medyun olduğu bu kıymetli katkının sahibi kişi, Türkiye Cumhuriyetini Mustafa Kemal Paşa'dır. Bu nedenle 1930 yılında Yunan Hükümet Başkanı sıfatı ile ben Türk-Yunan Paktının imzası ile Yakın Doğuda barışa doğru yeni bir devir başlar-ken Mustafa Kemal Paşa'yı Yüksek Nobel Barış Ödülü için aday göstermekle şeref kazanırım.

İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim Bay Başkan.

Yakın Doğu
Barışı
ve
Mustafa
Kemal

Venisêlos ve İsmet Pasa

E. K. Venisêlos

Görseleyle yazılısıyla bütün bir medyada ABD yandaşlığı o kerteye vardındı ki, uşaklık, borazanlık, sahibinin sesi sıfatları bile tanımlamaya yetmiyor. Yine de, kendilerine sorulsa, yaptıkları iş; başı safsatalan ve kardeşlik şarlatanlığından esinlenerek kamuoyu yoklamalarına gerekli ve doğru yanıtı veremeyi bir türlü beceremeyen halkı "sakın ha, aman ha!" diye uyarmaktan usanmayıp uygarlık saflarına katmak üzere sabahlara kadar didinmeleri, insani mi insani, kutsal mı kutsal, en ABD'vi görev! Ama —ah, burada çok gerekiyor, Özkök bağışlasın— ne yazık ki, çam devrimde Kovdabilyubov'a taş çıkarmaktan, «ekmek arası bombaları» uzun süre taşınmanın yorgunluğuyla bir tek sözcükte pini çekivermiş olmaktan da kurtulamıyorlar.

Böyle birkaç olay, müslüman Afgan halkının bombalanmasına ilk günden beri içi sızlayan Kanal 7'nin yetenekli medyatörü Ahmet Hakan'ın Iskele Sancak programında 13 Ekim günü 03.00 sularında yaşandı: Dinleyiciler; Cengiz Çandar, Doğu Ergil, Mustafa Çalık ve Ali Bulaç'ın saatlerdir süren insanüstü çabalarına rağmen imana gelmiyor. ABD'nin büyük terörizmi önünde biat etmiyorlardı. Ali Bulaç, uzun erimli gelecek projeksiyonunda, ABD'nin Haçlı dalgasının ardından, merkezîyetçi Avrupa'yla adem-i merkezîyetçi Amerika'nın karşı karşıya geleceğini, zaten yönetici kurumlarıyla batılaşmış İslam ülkelerininse bu dalga sonrasında —herhalde akıllı füzelerin zoruyla— ABD'yle saf tutacağını öngörüyor. Emevilerin cihadı sonrasında Mağrip'ten Maşrik'a kılıç zorunun nelele kadır olduğunu pek iyi bilen Bulaç'ın bu kehanetinin anlamı üstünde kimse durmadı. Arif olanlar da, akıllı füzenin kendi cismani varlıklarını hedef almasındansa, ruhani varlıklarının doların elbet vuracak olmasından hoşnut, sustular.

Doğu Ergil, tam oradan alıp kendisine soru yöneltenlerin ikide bir Doğu Perinçek demelerinden "aman aman, uzak olsun!" deyü sakınaraktan söze "Türkiye Amerika'yı asmak isterse..." diye başlamaz mı? Yahu daha kırk kere Perinçek demediler bile, bu doların ipliği pamuk ipliğinden de zayıfmış dedim; ben TV karşısında bunu dedim ama, oradaki müslüman dinleyicilerin bir teki olsun "Allah söyledi!" diyemedi. Yani bu kadar erken mi tutacaktı kehanetin ey Bulaç?

Akıllı füzenin beynindeki kovboy beyninin "İyi, Kötü, Çirkin" beyinlerden hangisi olduğunu soran kardeşimize, Cengiz Çandar, sözü Uzak Batı'dan alarak kıtalar okyanuslar boyunca nizamata getiren bir eğri çizdirdikten sonra Afganistan üzerine düşürerek, —toprağı bol olsun— Sergio Leone'nin üç saatte dediğini, maşallah, şıp diye açıkladı: Akıllı füzeninki besbelli de, kötü Usame Bin Ladin'i ölü ya da diri vermeyen kafa da çirkindir hani!

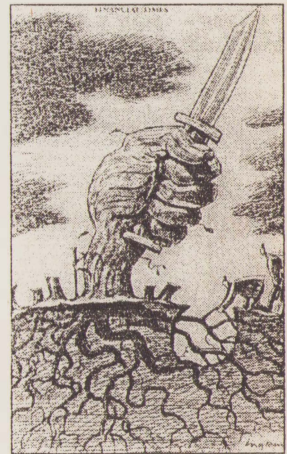
Mustafa Çalık, bin yıllık bir devlet geleneğinin sürdürüğü şu azim topraklarda Seyitbaktavacılar tarihinin bile Amerika'nın McDonalds'ından eski olduğunu tam yerinde ima ederek, saat 04'te, hiçbirinde tat kalmamış olan dinleyicileri en yakın baktavacıyı çağrıştırmakla savaş karşıtı çok anlamlı ve korunaklı niyetini sezdirdiğinde ben sevinçten ne diyeceğimi bilemezken, Ahmet Hakan, ustalığını bir güzel sergiledi: Bu çok öğretici ve iştah açıcı tartışma için konuşmacı ve dinleyicilere, geçenin sözü içinse özellikle Çalık'a ne kadar teşekkür etse azdı.

Ben de F Tipi cezaevinden, e-postayla mı olur, kuş karnadında mı, —belki de bir avuç kül halinde— hafatasına kalmaz, ne teşekkürler edecektim ama, karım bırakmadı: "Herif, cebinde 40 sent bile yok, iki sokum baklava için kırkıdan sonra kırk yıl mapuslarda kırılmaya değer mi? Hadi ben sana bombasız, şarbonsuz bir dilim ekmek kızartıp üstüne şekerle sıcak su serpeyim de nefsi ni körelt! Bak, Afganistan'lı çocuklar onu bile yapamıyor."

TV'DEN OTURUM ŞEKERLERİ

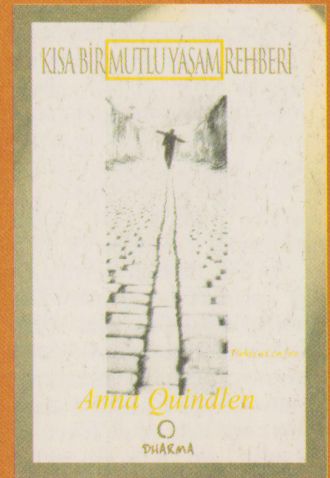
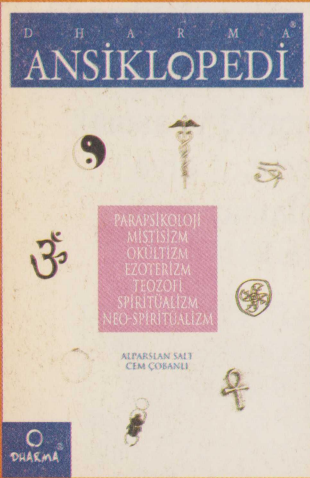
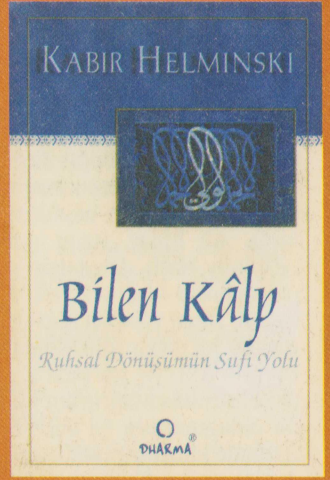
«Türkiye Amerika'yı Asmak İsterse...»?!

Doğu Ergil,
kendisine soru
yöneltenlerin ikide
bir Doğu Perinçek
demelerinden
"aman aman,
uzak olsun!"
deyü sakınaraktan
söze "Türkiye
Amerika'yı asmak
isterse..." diye
başlamaz mı?

HASAN ALİ
MIZRAP

DHARMA®

Dünya Kültürlerini

Evreninize Taşır

Molla Fenari Sok. 17/2 Cağaloğlu 34410 İstanbul

Tel : 0212 512 81 21 Faks: 0212 512 50 21

e-mail: dharma@dharma.com.tr

www.dharma.com.tr